

PAS

Boerenbond vraagt
opschorting van de
5 %-doelstelling ▶ P. 13

Dierenwelzijn

Beter voor Dieren
lanceert een referentiekader
voor de varkenssector ▶ P. 10

Els Roelof, Steunpunt Groene Zorg:
“We kijken ook naar welzijn
en onderwijs om met middelen
over de brug te komen.” ▶ P. 7

Boer&Tuinder

Boer in de kijker Eric Van Meervenne ▶ P. 48

“Ook bij de nieuwe eigenaar heeft
het bedrijf een mooie toekomst”

**BOEREN
BOND**
informeert

Geen opvolging voor je land- of tuinbouwbedrijf?

Je land- of tuinbouwactiviteit afbouwen of stopzetten is een hele uitdaging. KBC-Agro begeleidt je daarom stap voor stap, zet je op de goede weg en staat voor je klaar met de juiste oplossingen. Met jarenlange sector kennis, fiscaal-juridische expertise en een uitgebreid netwerk in de agrosector is KBC als bank-verzekeraar je vertrouwde partner.

kbc.be/agro-advies

Van de week

- 5 Groene zorg in het onderwijs is hulp en noodklok tegelijk

Actualiteiten

- 8 Informatie gewasbescherming
9 Vakgroep Groenten
10 Beter voor Dieren lanceert referentiekader voor welzijn varkens
11 25 jaar Belpork
12 Vakgroep Vleesvee
13 5%-maatregel onhaalbaar

De markt

- 14 Commentaar bij de prijzen van granen, pluimvee en eieren

Dossier

- 16 Welzijn

Natuur

- 24 Wat kan collectieve waterpeilsturing ons bieden?

Management

- 30 Een bedrijfsoverdracht doe je niet uit de losse pols

Veehouderij

- 32 Varkenshouders verkennen innovatieve reductietechnieken

Gewasbescherming

- 34 Koper onder druk

Sociale zaken

- 36 Maak je als landbouwer gebruik van de seizoenregeling?

Regio

- 37 Stiel
38 Agenda
40 Nieuws uit de provincie
50 Dagboek

Boer in de kijker

- 48 Eric Van Meervenne uit Merchtem

© COVERFOTO: MARCO MERTENS

Dossier Welzijn

Welzijn heeft invloed op alle elementen in je leven. Lees in dit dossier verschillende getuigenissen rond veerkracht en welzijn in de landbouw.

Koper onder druk

Het afgelopen jaar is er veel te doen geweest rond het gebruik van koperhoudende middelen. Deze middelen zijn essentieel voor veel fruittellers, zowel in de biologische als conventionele teelt.

“Timemanagement gaat om keuzes maken, perfectionisme loslaten en leren delegeren.”

**Melanie Van Raaij, consulent
Ondernemen & Innovatie ▶ P. 16**

De vijf laureaten van De Klimaatkoploper 2025

KBC, Boerenbond en Cera gaan opnieuw op zoek naar klimaatambassadeurs voor de land- en tuinbouw!

De tweejaarlijkse wedstrijd gaat een nieuwe fase in nu de vijf laureaten bekend zijn.

26

“Onze boeren kunnen geen inspanningen leveren zolang er geen rechtszekere maatregelen zijn.”

Zonder zekerheid geen investeringen

Traditiegetrouw legt de minister-president van de Vlaamse regering op de vierde maandag van september de ‘Septemberverklaring’ af. Een van de kernboodschappen dit jaar was het belang van een sterke industrie, open strategische autonomie en innovatie als motor van welvaart. “Er komt een simpeler vergunningenbeleid en overregulering moet eruit”, zo klonk het veelbelovend. Muziek in de oren. We rekenen er wel op dat deze ambities ook gelden voor de landbouwsector. Landbouwbedrijven staan klaar om verder te verduurzamen maar botsen vandaag op een lasagne van constant

veranderende regelgeving en administratie. Die haalt elk perspectief onderuit. Land- en tuinbouwerondernemers hebben nood aan juridische zekerheid en duidelijkheid zodat zij met vertrouwen kunnen blijven investeren en ondernemen. Het zijn zij die zorgen voor ons dagelijks voedsel. Bovendien zijn ze hofleverancier van de ingrediënten voor de agrovoedingsindustrie, een belangrijke tak van ons Vlaams economisch weefsel. We lanceerden enkele dagen na de Septemberverklaring een eerste voorzet om alvast wat meer juridische zekerheid binnen te koppen. Zolang er geen duidelijkheid is over de toepasbaarheid en de reductiepercentages van de stikstofverlagende maatregelen, is het voor veel rundveehouders onhaalbaar om tegen het einde van dit jaar 5% stikstof te reduceren. Men verwacht van landbouwers grote investeringen, maar onderweg stelt men de toepassing en efficiëntie van die reductiemaatregelen in vraag. Bovendien blijft het aantal toepasbare technieken veel te beperkt. Onze boeren kunnen geen inspanningen leveren zolang er geen rechtszekere maatregelen zijn. Het is onaanvaardbaar dat ondernemers investeringsbeslissingen moeten nemen in een context waarin het beleid voortdurend wordt bijgestuurd. Vooralsnog werd deze voorzet richting juridische zekerheid niet binnengekopt. Minister-president Diependaele zegt wel onze strategische autonomie te willen versterken en belooft letterlijk “onze bedrijven een sterk kader te bieden om te ondernemen, vol in te zetten op een sneller en simpeler vergunningenbeleid en overregulering aan te pakken.” We roepen politici dan ook op om, in de geest van de Septemberverklaring, voor oplossingen te zorgen. Qua aanpak van overregulering, het verzekeren van rechtszekerheid én strategische autonomie van onze voedselproductie zou dat alvast een sterk begin zijn.

Het is onaanvaardbaar dat ondernemers investeringsbeslissingen moeten nemen in een context waarin het beleid voortdurend wordt bijgestuurd.

voorzitter@boerenbond.be

Groene zorg in het onderwijs is hulp en noodklok tegelijk

Met de eerste schoolweken achter de rug hebben veel leerlingen en gezinnen hun schoolse routine teruggevonden. Althans, dat is meestal zo. Voor een klein percentage – maar nog altijd een grote groep – loopt het om allerlei redenen in de loop van het schooljaar verkeerd. Daar waar onderwijs en welzijn de tanden op stuk bijten, biedt land- en tuinbouw soms een reddende hand. Een hand, die de meeste grijpkracht heeft wanneer ze op de juiste manier ingezet wordt.

Ivan De Clercq / Illustraties: Joris Snaet

Dagelijks gooien in Vlaanderen zo'n 1,2 miljoen leerlingen de boekentas de rug op richting het basis- en secundair onderwijs. Bij de overgrote meerderheid hiervan gebeurt dit zonder problemen en met een duidelijk schooltraject voor ogen. Maar voor een klein deel van de leerlingen weegt het lood in de benen steeds zwaarder als de schoolbel gaat, tot het niet meer gaat. Dat een op de zes jongeren om allerlei redenen het secundair onderwijs verlaat zonder diploma is daarbij misschien nog niet

het grootste probleem. Maar in het schooljaar 2023-2024 was 3,8% van de leerplichtige leerlingen in het secundair onderwijs problematisch afwezig. Het ging toen om 17.364 leerlingen die 30 halve dagen of meer afwezig waren zonder geldige reden. Achter die laatste statistiek zit ongetwijfeld een brede waaier van oorzaken. Veelal gaat het om gedragsproblemen of sociaal-emotionele moeilijkheden. En dat merken ze ook bij het Steunpunt Groene Zorg, een initiatief van Boerenbond en Ferm.

Van informeel naar goed geregeld

Groene Zorg is het kenniscentrum en het ontmoetingsplatform voor zorgboerderijen. Het biedt steun aan land- en tuinbouwers die hun deuren openen voor groene zorg. Daarbij worden mensen uit kwetsbare groepen meegenomen in de dagelijkse werking van een land- en tuinbouwbedrijf. Mensen vinden er minstens een zinvolle dagbesteding; jongeren ontwikkelen er vaardigheden en attitudes die ze in hun latere leven nodig hebben. "Groene zorg heeft eigenlijk al altijd bestaan", weet Els Roelof, coördinator van het Steunpunt Groene Zorg. "In elk dorp waren er wel land- en tuinbouwbedrijven waar iemand met minder mogelijkheden meeliep. Dat werd heel lang familiaal geregeld, waarbij boeren eerder toezegden vanuit het 'waarom niet'-principe. Pas later werden er vragen gesteld over het juridisch kader. Wat als de boer controle krijgt, wat als ▶

Van de week

er iets gebeurt, welk statuut heeft een zorggast die taken uitvoert, wat als er een ongeval gebeurt ... Het Steunpunt nam bij de start 21 jaar geleden de taak op zich om bij de bevoegde instanties te ijveren voor een goed juridisch kader, onder andere met de opstelling van modelcontracten. Via de Kwaliteitsgids Groene Zorg kregen starters een praktische handleiding mee.

Matchmaker

Het Steunpunt ontwikkelde niet alleen een officieel kader, maar nam ook steeds meer de rol op van matchmaker, waarbij de juiste zorggast aan het juiste land- en tuinbouwbedrijf wordt gekoppeld. Niet elke zorggast heeft immers een geschikt profiel om in de groene zorg passend geholpen te worden en niet elke zorgboer voelt zich even comfortabel bij alle profielen.

Onderwijsvragen stijgen

In 2024 telde Vlaanderen in totaal 1039 zorgboerderijen. Zij boden daarmee plaats aan 8271 unieke zorggasten. Het aantal aanmeldingen kende een dip in het coronajaar 2020. Sindsdien ging het aantal aanmeldingen elk jaar in stijgende lijn. Waar het jaar vóór corona 852 aanmeldingen werden gedaan, was dat in 2024 al verder opgelopen tot 1084 aanmeldingen of een stijging met ruim een kwart. Opvallend is dat het aantal aanmeldingen vanuit welzijn in al die jaren grosso modo gelijk bleef. Elk jaar steeg het aantal aanmeldingen vanuit onderwijs echter fors, van net geen 400 in 2021 naar bijna 700 in 2024. Dat betekent dat er in 2024 elke schooldag bijna vier leerlingen werden aangemeld bij Groene Zorg.

Vandaag is het zo dat bijna twee derde van alle aanvragen uit het onderwijs komt. Voor een deel geeft dat een vertekend beeld. Sommige (volwassen) zorggasten zijn immers jarenlang bij hetzelfde land- en tuinbouwbedrijf te gast. Zij worden niet elk jaar opnieuw aangemeld. In het onderwijs is de horizon beperkt tot het lopende schooljaar.

Handen in het haar

Maar dat er een grote nood is aan de groenezorginitiatieven vanuit het onderwijs is duidelijk. Het aantal aanmeldingen duidt op een evolutie in het onderwijs en de maatschappij, een die tot nadenken stemt. Bij het Steunpunt Groene Zorg merken ze niet alleen dat het aantal aanmeldingen uit het onderwijs stijgt, maar ook dat de gemiddelde leeftijd van de aangemelde leerlingen daalt. Ondanks dat een ministeriële omzendbrief het uitdrukkelijk verbiedt, krijgt het Steunpunt Groene Zorg soms ook telefoontjes over leerlingen uit het basisonderwijs. “Structureel zijn er weinig opvangmogelijkheden voor jongeren die vastlopen in het onderwijs. Los van de time-outprojecten en de groene zorg zijn er geen oplossingen voor zogenaamde thuiszitters”, vertelt Els Roelof. “We merken soms dat CLB-medewerkers met de handen in het haar zitten omdat ze geen oplossing vinden voor een jongere. Ook scholen weten soms geen blijf met een aantal leerlingen.”

De boerderij als beloning

Het Steunpunt Groene Zorg is niet actief op zoek naar nog meer aanmeldingen uit het secundair onderwijs. Het aantal land- en tuinbouwers dat geen zorggast heeft, maar er wel voor openstaat is beperkt. “We willen de juiste zorggast op de juiste boerderij. Er is geen wachtlijst. Er is een match of er is er geen. Boerderijen zijn goede plek-

ken voor de gasten die er passen. Ons signaal naar het onderwijs is om vooral aan ons te denken in preventieve trajecten, vooraleer alles misgelopen is. Een zorgboerderij werkt goed in een context van beloning. Er mag niet altijd vanuit een probleem vertrokken worden. Als jongeren zich op school sterk houden zodat ze één dag per week naar de zorgboerderij mogen, krijg je een win-win.”

Voorspelbaarheid

Aan de kant van de land- en tuinbouwer staat er immers geen professioneel geschoolde zorgverlener, maar wel een actieve land- en tuinbouwer die een bedrijf te runnen heeft. Groene zorg is zorg die niet altijd als zorg aanvoelt. Zorggasten krijgen het gevoel dat ze iets nuttig aan het doen zijn. Ze krijgen een verantwoordelijkheid waarin ze succeservaringen opdoen. Er is een voorspelbaarheid op het ritme van de dag of het seizoen. Dieren moeten eten krijgen, planten water, koeien moeten gemolken worden, elke dag opnieuw. En de boer is er elke dag; zelfs als hij ziek is.

Betrokkenheid

De relatie is tussen zorgboer en zorggast is bovendien gebouwd op vertrouwen en goedwil. “Land- en tuinbouwers die kiezen voor groene zorg doen dat niet in een opwelling. Het zijn mensen met een groot hart, die geboeid zijn door mensen. De zorggast

wordt onderdeel van de boerderij en ook het gezin. In tijden van verzekering van de maatschappij is dat allesbehalve vanzelfsprekend”, looft Els Roelof. Van de zorggast wordt niet verwacht dat hij of zij werkt zoals in een betaalde job, maar wel dat de persoon zich inzet. 90% van de zorgboeren werkt trouwens één-op-één, een betrokkenheid die nergens anders te vinden is.

Het verlenen van gespecialiseerde zorg is niet iets wat tot de mogelijkheden van de boer behoort. Er zijn echter ook ondernemers die geen actief land- of tuinbouwbedrijf hebben, maar wel een groene omgeving hebben en in de groene zorg aan de slag willen. Ook zij worden dikwijls onder de noemer ‘zorgboerderij’ gerekend, al zijn ze het niet in de strikte betekenis van het woord. Zij kunnen dus geen beroep doen op de subsidie vanuit het Departement Landbouw & Visserij. Niet dat die subsidie een goudmijn is. De subsidie voor landbouwers bedraagt 20€/dagdeel, ongeacht het aantal zorggasten.

Zorg met landbouw en omgekeerd

Sociale ondernemers die ‘zorg met landbouw’ willen uitbouwen zitten sowieso met een veel hoger kostenplaatje. “Een boer heeft nauwelijks kosten omdat hij alles heeft om aan land- en tuinbouw te doen. Mensen die groene zorg willen uitbouwen kunnen niet anders dan een dagprijs aanrekenen aan de zorggast.” Op de website www.zorgboerderijenvlaanderen.be zijn gauw prijzen terug te vinden vanaf 85 euro/dag en hoger. Het is vanzelfsprekend dat de verwachtingen van de zorggast of diens ouders daarbij ook hoger zijn. “Het is goed dat dergelijke initiatieven er zijn. Iemand die constant begeleiding nodig heeft, is beter af in een dergelijk concept. Dergelijke ‘zorg met landbouw’, maakt op die manier ook plaatsen vrij voor ‘landbouw met zorg’”, vindt Els. Zorggasten die een persoonsvolgend budget hebben, kunnen daarvoor middelen gebruiken, maar dat gaat

voorlopig nog om kleine aantallen. Wanneer middelen naar jongeren via een zorginstelling gaan, zouden deze in principe deels kunnen doorschuiven voor de dagen dat de begeleiding op het landbouwbedrijf gebeurt. De praktijk bewijst dat het kan, al houden sommige zorginstellingen de boot af.

Voor het geld?

Het financiële aspect aan groene zorg is een heikel thema. Zijn de dagprijzen die ‘zorg met landbouw’-initiatieven aanrekenen kostendekkend? Els aarzelt. “Een recente studie toonde dat het ook voor hen financieel een moeilijk verhaal is, zeker als je er de inrichting van een boerderij voor zou doorrekenen. Een actief land- en tuinbouwbedrijf hoeft in principe geen extra kosten te maken om een zorggast te ontvangen. Als zijtak naast andere zijtakken kan ‘landbouw met zorg’ eventueel tegen een realistische dagprijs een uitweg bieden voor boeren die zoeken naar verbreding. Koken kost geld, en dat besef groeit wel.”

Unieke zorgvorm, minieme kost

Voor actieve land- en tuinbouwbedrijven blijft de basis van 20 euro per dagdeel de enige vergoeding. Dat bedrag is sinds de start in 2005 niet meer geïndexeerd. In de praktijk heeft de maatschappij dus ieder jaar iets minder geld veel voor een dienst waar alvast onderwijs ieder jaar meer nood aan heeft. Het is iets wat niet in de eerste instantie het Departement Landbouw & Visserij kan worden aangewreven dat in de subsidie voorziet. Groene zorg voor leerlingen op actieve landbouwbedrijven is in eerste instantie een dienst aan onderwijs en welzijn. Een unieke zorgvorm, tegen een minimale kost. Dit aanbod kan enkel standhouden of groeien wanneer land- en tuinbouwers zich blijven engageren. Daar mag best wat maatschappelijke waardering tegenover staan. Groene zorg bewijst dat land- en tuinbouwers niet enkel economisch een belangrijke rol vervullen, maar ook maatschappelijk. ■

Els Roelof,

coördinator Steunpunt Groene Zorg
Els.roelof@groenezorg.be

De waarde van de zorgboerderij

De vele aanmeldingen tonen dat er noden zijn binnen welzijn en onderwijs. Vooreerst kunnen die sectoren al hun waardering tonen door de draagkracht te bewaken en deze unieke zorgvorm enkel in te zetten voor die vragen die passen bij de informele setting die een zorgboerderij is.

Niet iedere zorggast is in staat om mee te draaien zonder de dagelijkse werkzaamheden te vertragen. Als er een financiële compensatie is, voor de derving van inkomsten, zijn zeker (nog meer) zorgboerderijen bereid ook deze zorggasten een kans te geven. Het schoentje wringt dat welzijn en onderwijs er wel als de kippen bij zijn om beroep te doen op zorgboerderijen, maar dat zij niet mee ijveren om ook extra financiering te voorzien. Hiervoor kijken we niet naar landbouw, die tot nu als enige met middelen over de brug komt om actieve zorgboerderijen te compenseren, maar wel naar welzijn en onderwijs.

“We kijken ook naar welzijn en onderwijs om met middelen over de brug te komen.”

Copa-Cogeca spreekt van zwarte zomer

EUROPA Zowel de goedkeuring van het EU-Mercosur handelsakkoord als het voorstel van de Commissie voor het Europese budget (MFK) zorgde voor een 'zwarte zomer' in Europese landbouwmiddens. Beide topics werden uitvoerig besproken op de bijeenkomst van Europese landbouworganisaties bij COPA-COGECA. Daarbij was ook Elisabeth Werner, de recent aangestelde directeur-generaal van Europese landbouwadministratie DG Agri aanwezig. Alle landbouworganisaties waren het erover eens dat de manier waarop er minder budget voor het GLB voorzien wordt, niet spoot met de uitdagingen waar de sector voor staat en het belang dat de sector heeft voor de grote uitdagingen van de Europese maatschappij. Met het EU-Mercosur handelsakkoord dat de Commissie begin september voor goedkeuring voorlegde, doet de Commissie er nog een schep bovenop. De economische impact op de landbouwsector is groot. De prioriteit van het akkoord ligt duidelijk elders, net zoals in het Meerjarig Financieel Kader (MFK). Tegelijk maakt de Europese Commissie een vereenvoudigingsoefening, die niet doortastend genoeg dreigt te worden. COPA-COGECA buigt zich hierover en zowel de Nederlandse collega's van LTO als Boerenbond gaven aan dat een fundamentele aanpak nodig is. Deze thema's zullen het komend najaar en daarna de drie grootste blokken van discussie vormen. Maar ook daarnaast zijn er nog belangrijke lopende dossiers, denken we maar onder andere aan het handelsakkoord met de VS en de handelsrelatie met Oekraïne, de finale stemming van de bodemonitoringswet, de voorbereiding van zowel de strategie voor de generatiewissel én een strategie voor de toekomst van de veeteelt en nieuwe genomische technieken. ■

Giel Boey, adviseur Studiedienst
giel.boey@boerenbond.be

Vlaams Parlementsleden krijgen informatie over gewasbeschermingsmiddelen

FYTO Gewasbeschermingsmiddelen komen regelmatig aan bod in commissies van het Vlaams en Europees Parlement. En er circuleren wel wat misverstanden. We brachten daarom Vlaams parlementsleden, wetenschappers, landbouwers en voedselverwerkers samen voor een netwerk- en infosessie over de toepassing en de noodzaak van gewasbeschermingsmiddelen. Dit debat wordt vaak te emotioneel gevoerd. We willen politici op een objectieve manier, vanuit een wetenschappelijke basis informeren en ook praktijkervaringen delen.

Gelijk speelveld

Zonder de toepassing van de juiste middelen verminderen of verdwijnen hier de oogsten en zijn we gedwongen in te voeren uit andere landen waar de toepassingsregels véél soepeler zijn. Tijdens de infonamiddag werd snel duidelijk dat zowel wetenschappers als landbouwers en voedselverwerkers overtuigd zijn van het belang van gewasbeschermingsmiddelen. Groot pijnpunt is het verdwijnen van een heel aantal producten op de Belgische en Europese markt, terwijl men het in andere continenten helemaal niet zo nauw neemt. Daar zien we zelfs een tegengestelde beweging.

Nood aan voldoende grote toolbox

Dat heeft gevolgen. Europa streeft naar een halvering van de middelen tegen 2030. Studies wijzen uit dat dat neerkomt op een opbrengstverlies van 12%, of de nood aan 11 miljoen hectare extra. De landbouwsector vraagt een voldoende grote toolbox aan mogelijke middelen. Klimaatverandering en de opkomst van nieuwe exoten nopen ook tot daadkrachtige politieke beslissingen wanneer nodig. Er wordt in de sector hard gewerkt aan verduurzaming en het juist inzetten van de middelen. Alternatieven worden toegepast wanneer mogelijk. Maar zolang die alternatieven niet afdoende zijn, blijven gewasbeschermingsmiddelen noodzaak. Het laatste wat we willen is dat onze boeren afhaken, teelten verdwijnen en onze landbouw inkrimpt terwijl we massaal minder duurzaam geproduceerde goederen importeren. Die bezorgdheden werden duidelijk meegegeven aan de aanwezige politici. In onze position paper hebben we eerder alle feiten over gewasbescherming op een rij gezet. Deze kan je nalezen op www.boerenbond.be en zoeken op 'position paper'. ■

Gerrit Budts

Vakgroepen in beweging

Groenten | Vlaams Energie en Klimaatplan

In de sectorvakgroep Groenten werd een stand van zaken gegeven over het goedgekeurde Vlaams Energie- en Klimaatplan (VEKP). Het VEKP zal volgens de vakgroep een grote uitdaging worden voor de sector. Boerenbond organiseerde al een paar overlegmomenten met experts en telers om na te denken over technieken die bijdragen aan de gevraagde CO₂-reductie en hun potentieel. Er werd daarbij ook al nagedacht over welke overheidsmaatregelen nodig zijn om dat potentieel te realiseren. Er zijn al een vijftal technieken grondiger besproken. Ze hebben elk hun uitdagingen zoals nodige investeringssteun, steun voor extra operationele kosten of andere randvoorwaarden zoals bijvoorbeeld betaalbare nettarieven. Er is binnen de glastuinbouw een grote verscheidenheid aan types bedrijven en energieprofielen. Het is volgens de sectorvakgroep dan ook cruciaal dat er diverse keuzemogelijkheden zijn. Zo kan elk bedrijf voor zich gepaste maatregelen implementeren.

Groenten | MAP tuinbouwactieplan

Er is begin juli een overleg geweest met VLM rond een aantal MAP-onderwerpen met focus op glastuinbouw en substraatteelten. Over een aantal punten werd al overeenstemming gevonden. Voor andere punten wordt nog gezocht naar een oplossing. Rond deze knelpunten werd in de sectorvakgroep een voorstel van oplossing uitgewerkt. Daarbij vindt de sectorvakgroep het belangrijk dat er in het MAP-tuinbouwactieplan wordt ingezet op het voorkomen van problemen met drainwater/spuistroom. De vakgroep vindt dat een generieke verdubbeling van opslagcapaciteit, zoals de VLM vraagt,

geen oplossing is. Wel wil de vakgroep meegaan in de piste dat elk bedrijf een plan moet voorzien in geval van calamiteiten. De sectorvakgroep stelt voor dat er een keuzemenu uitgewerkt wordt van mogelijke maatregelen bij een calamiteit. Zo kan elk bedrijf voor zichzelf kiezen wat er haalbaar is. Dit keuzemenu kan samen met de praktijkcentra uitgewerkt worden.

Groenten | Specifieke voorwaarden bij de erkenning van gewasbeschermingsmiddelen

Het is belangrijk dat we nu goed reageren op de voorgestelde erkenningseisen van Beltanol (hydroxyquinoleïne). Hier wordt als Europese erkenningsvoorwaarde gesteld dat er een CTS (*closed transfer system*) moet worden

toegepast. Dit is om de toepasser van het gewasbeschermingsmiddel te beschermen. Dit is een precedent en kan dus gevolgen hebben voor toekomstige erkenningen. Het aanduiden van specifieke technieken in erkenningen kan gevolgen hebben voor de toekomst wanneer zich nieuwe of verbeterde technieken aandienen. We moeten oppassen dat we de sector niet vastzetten, dus de formulering van die technieken moet voldoende generiek zijn. Specifiek voor een CTS-systeem is het belangrijk dat je goed kunt doseren, zeker ook voor kleinere teelten. ■

Stefaan Kint, adviseur Studiedienst
stefaan.kint@boerenbond.be

 www.boerenbond.be/sectorvakgroepen

Er is binnen de glastuinbouw een grote verscheidenheid aan types bedrijven en energieprofielen.

Beter voor Dieren lanceert referentiekader voor welzijn varkens

VARKENS De Vereniging Voor de bevordering van het Welzijn van Landbouwhuisdieren (VVWL vzw) is de drijvende kracht achter het Beter voor Dieren-dierenwelzijnslabel. Dat label wil uitgroeien tot een referentiepunt in de winkels en moet consumenten een beter zicht bieden op de inspanningen die vandaag gebeuren rond dierenwelzijn.

Het werd ontwikkeld in samenwerking met de sector, maatschappelijke partners en academici. De criteria om een label te krijgen zijn bovendien afgestemd op bestaande kwaliteitssystemen zoals BePork, Codiplan Animal Welfare en het Beter Leven-keurmerk uit Nederland. VVWL vzw komt nu ook met een referentiekader voor varkenshouders. Dat kan hen helpen om (vrijwillig en stapsgewijs) hogere dierenwelzijnsnormen in te voeren.

Welzijnslabel met drie niveaus

Het Beter voor Dieren-welzijnslabel wil alle inspanningen rond dierenwelzijn, die gebeuren bovenop de wettelijke vereisten, in de verf zetten. Daarvoor wordt er voor de primaire productie met drie niveaus gewerkt: +, ++ en +++.

- **Niveau 1 (+)** is voor producenten die inzetten op kweek zonder chirurgische castratie, een verlengde speenleeftijd, voldoende daglicht in de stallen en een grotere oppervlakte dan wettelijk noodzakelijk.
- **Niveau 2 (++)** beloont producenten die daarbovenop ook inzetten op bodembedekking, verrijkmateriaal en nog ruimere oppervlakenormen.
- **Niveau 3 (+++)** is voorbehouden voor producenten die de ruimste oppervlakenormen en buitenloop toepassen.

Voor transporteurs en slachthuizen is er slechts één niveau (+) voorzien.

Regelmatische evaluatie

Het Beter voor Dieren-referentiekader is flexibel. Het zal regelmatig geëvalueerd worden en wordt voortdurend aangepast aan geldende wetgeving, technische vooruitgang en nieuwe wetenschappelijke inzichten. VVWL vzw werkt komende maanden verder aan praktische richtlijnen en erkenningsprocedures, zodat lastenboeken voor varkenshouders, transporteurs en slachthuizen vlot kunnen aansluiten bij het keurmerk. Daarnaast maakt de organisatie werk van de validatie van het kostenmodel waarin de meerkost van de bovenwettelijke dierenwelzijnsinspanningen helder wordt vastgelegd. ■

Arthur De Graef

Guy Vandepoel

Hoofdbestuurslid
guy.vandepoel@boerenbond.be

Beter voor dieren, beter voor boeren?

Met de aankondiging van een referentiekader voor de varkenssector wordt een volgende stap gezet in de uitrol van het dierenwelzijnslabel 'Beter voor Dieren.' Voor de producenten biedt de invoering van het dierenwelzijnslabel de mogelijkheid tot extra waardecreatie. Dat is absoluut noodzakelijk om de meerkosten en het extra werk te dekken die de bijkomende eisen met zich meebrengen. Cruciale vraag blijft of er bij consumenten voldoende bereidheid zal zijn om meer te betalen voor dierlijke producten met een hogere dierenwelzijnsstandaard. Voor een beperkte groep van varkenshouders kan dit alleszins als verdienmodel een opportuniteit zijn.

“Voor de producenten biedt de invoering van het dierenwelzijnslabel de mogelijkheid tot extra waardecreatie.”

De kracht van Belpork

VERMARKTING Belpork viert dit jaar haar 25-jarig bestaan. De interprofessionele organisatie ontstond uit de behoefte aan transparantie na de dioxinecrisis, waarbij het vertrouwen van de consument moest worden herwonnen. Het doel: De kwaliteit van het Belgisch varkensvlees op duurzame wijze bevorderen.

Het jubileum werd in stijl gevierd, op een netwerkevent met de alle partners en stakeholders. Boerenbondadviseur Wouter Wytynck benadrukte er het belang van samenwerking binnen de hele keten. Dit maakt de varkenssector robuuster en wapent deze voor nieuwe crisissen. Hij duidde hoe vanuit Belpork een nieuw generiek lastenboekverhaal werd geschreven, wat uitmondde in het BePork-label. Maar liefst 95% van de bedrijven is aangesloten. Het Tracy-systeem voor traceerbaarheid wordt gezien als uniek in Europa. De volgende stap is om de consument nog meer bewust te maken en te betrekken bij het verhaal waarbij kwaliteit door oorsprongsgarantie, dierenwelzijn, gezondheid en duurzaamheid de belangrijke pij-

lers zijn. Dat onderscheidt het Belgisch varkensvlees van goedkope import.

Samenwerking van heel de keten

We kregen ook een inkijk in de belangrijkste aankoopmotieven van de consument. Dat is in de eerste plaats genot (vooral smaak), gevolgd door gemak, prijs, gezondheid en geweten (duurzaamheid, dierenwelzijn, lokale productie). Consumenten geven de voorkeur aan Belgisch vlees wegens veiligheid, sterke controles, het lokale aspect en het vertrouwen in de sector. Een belangrijke reden om samen met de hele keten verder in te zetten op herkenbaarheid. Kwaliteitslabels als Meesterlyck en BePork onderstrepen voedselveiligheid, traceerbaarheid en lokale productie.

Die labels moeten gekend en gebruikt worden, bevestigde ook marketingspecialist Gino Van Ossel. Om nationaal effect te bereiken, moeten de grote retailerspelers hier gezamenlijk op inzetten. Er is dus nood aan een ketenbrede uitrol. Vanuit Boerenbond werken we hier alvast graag aan mee. ■

Gerrit Budts

Boerenbondadviseur Wouter Wytynck.

Viering 25 jaar Belpork.

+ Batterij =

Schrijf NU in voor het Boerenbond infomoment!

Leden voordeel

ese

esegroup.be
+32 (0)58 59 39 50

Vakgroepen in beweging

Vleesvee | Marktsituatie

De prijsvorming van de runderen is sinds begin 2025 sterk gestegen. De prijzen stonden deze zomer licht onder druk, maar trekken ondertussen terug wat aan. Dit is positief voor de rundveehouders. Het effect van blauwtong op de verminderde vruchtbaarheid is duidelijk zichtbaar in de geboortecijfers. In de eerste helft van 2025 zijn er 17% minder geboortes uit vleesveetype dieren in vergelijking met deze periode 2024. Dit zal een effect hebben op het aanbod de volgende periode. Dit weerspiegelt zich ook in een sterke daling van het aantal geslachte dieren met Belgische oorsprong. We zien een toename van het aantal geslachte buitenlandse runderen. De vakgroepleden volgen deze evolutie van nabij op. Het mag niet de bedoeling zijn dat retailers het duurzaam, lokaal geproduceerd rundvlees meer en meer zouden vervangen door buitenlands vlees. Dit laatste is alleszins onaanvaardbaar.

Vleesvee | Blauwtong vaccinatieboost in 2026

De situatie rond blauwtong op het terrein is tot nog toe gunstig. Er zijn geen officiële meldingen van blauwtong type 3 bij rundvee. Ook blauwtong type 8 en EHD blijven voorlopig circuleren in Frankrijk. De impact van blauwtong op het terrein zoals in de zomer en het najaar 2024 en begin 2025 is de voorbije maanden gelukkig niet zichtbaar geweest. Dit dankzij de massale verplichte vaccinatiecampaignede vakgroepleden vragen een vlote afhandeling en verrekening van de voorziene overheidssteun van de dierenartsen naar hun klanten-veeouders. Gezien de beperkte impact van blauwtong en EHD dit jaar, pleiten de vakgroepleden voor een verplichte boostervaccinatie tegen blauwtong type 3, 8 en EHD in

2026. Dit is volgens hen de beste garantie om de veestapel te beschermen. Cruciaal is dat de nodige vaccins tijdig beschikbaar zijn begin 2026. Financiële ondersteuning door de overheid voor de booster campagne zal het draagvlak enkel versterken.

Vleesvee | IBR: nood aan handhaving van de regels

Met het IBR-bestrijdingsprogramma willen de vakgroepleden zo snel mogelijk evolueren naar een IBR-vrije status in België. We doen dit om de impact van IBR op individuele bedrijven (effecten op gezondheid dieren, productie ...) terug te dringen en om de bewegingen en handel van runderen, zowel binnenlands als intracommunautair, veilig te houden. Sinds begin 2025 worden we spijtig genoeg geconfronteerd met heel wat herbesmette bedrijven. Tijdens de zomermaanden waren er gelukkig minder nieuwe gevallen. Desalniettemin worden we de voorbije paar weken terug geconfronteerd met enkele nieuwe herbesmette bedrijven. Deze recente evolutie baart de vakgroepleden zorgen. Dit is in eerste instantie een drama voor de getroffen bedrijven, maar het zet ook druk op de beschikbare middelen binnen het Sanitair Fonds. Het is duidelijk dat de epidemiologische toestand inzake IBR in België verre van gunstig is, ondanks dat heel wat (her)besmette bedrijven hun dragerdieren hebben afgevoerd. Handel en transport van dieren blijven een belangrijk risico vormen op herinsleep. Daarnaast blijft aandacht nodig voor bioveiligheid en quarantaine. Er zijn al maatregelen genomen om de risico's op herinsleep via handel en transport te beperken. De vakgroepleden stellen vast dat deze maatregelen op het terrein niet altijd even strikt toegepast en opgevolgd worden. Zo moet onder meer het verzegeld trans-

port van dieren afkomstig van positieve bedrijven strikt opgevolgd worden. Ook zijn handelaren niet altijd even consequent in het reinigen van de transportmiddelen waarmee (besmette) dieren afgevoerd werden. Controle en handhaving van de bestaande maatregelen zijn cruciaal om het risico op verspreiding te minimaliseren. De vakgroep vraagt met aandrang dat het FAVV hier de nodige prioriteit aan geeft en hiervoor de nodige middelen krijgt. Tot slot blijft er nood aan duidelijke communicatie en begeleiding van hervallen bedrijven. Op het moment van een herinsleep is het cruciaal dat de getroffen bedrijven snel en correct geïnformeerd worden en antwoord krijgen op hun vragen. Maar ook een duidelijke en snelle communicatie naar de buurtbedrijven is noodzakelijk om bijkomende waakzaamheid te garanderen. Hier kunnen de bevoegde overheidsinstanties en DGZ nog stappen zetten!

Vleesvee | Antibioticagebruik

De Europese wetgeving voorziet meer verregaande beperkingen in het (preventief) gebruik van antibiotica. Dit heeft mogelijk gevolgen voor de antibioticavoorraden op bedrijfsniveau onder de bedrijfsbegeleiding. De vakgroepleden pleiten voor een goede afstemming en overleg met de veehouders en dierenartsen bij de uitwerking van eventuele bijkomende regels door FAGG. Het is cruciaal voor hen dat deze praktisch werkbaar blijven voor dierenarts en veehouder, zonder dat de gezondheid van de dieren onder druk komt te staan. ■

Roel Vaes, adviseur Studiedienst
roel.vaes@boerenbond.be

 www.boerenbond.be/sectorvakgroepen

Op de website

www.boerenbond.be/actualiteit

Landbouwvisie 2030-2050

In het Vlaams Parlementsgebouw vond deze week, onder grote belangstelling, het eerste forum 'Landbouwvisie 2030-2050' plaats. Het doel is het ontwikkelen van een langetermijnvisie voor de Vlaamse landbouw.

CropSAR kijkt door wolken

Tijdens een persevent bij VITO in Mol werd CropSAR voorgesteld, een toepassing die radarbeelden en satellietdata slim combineert.

Meer dan 10.000 ha bio

Het biologische landbouwareaal in Vlaanderen overschrijdt voor het eerst de kaap van 10.000 hectare, een groei van 2,5% tegenover 2023. Dat blijkt uit het jaarlijkse biorapport. De bio-oppervlakte wordt vooral ingenomen door grasland en voedergewassen, gevolgd door groenten & kruiden, akkerbouw en fruitteelt.

Koolzaad in opmars

Koolzaad wint de laatste jaren aan belang en heeft heel wat voordelen in de teeltoratie en bodemstructuur. We overlopen de belangrijkste teelttechnische aandachtspunten. ■

Ivan De Clercq

© FREDERIK GOOSSENS

© TWAN WIERMANS

Boerenbond vraagt opschorting 5%-doelstelling

STIKSTOF Boerenbond vraagt een opschorting van de maatregel uit het stikstofdecreet waarbij rundveehouders tegen het einde van dit jaar vijf procent stikstof moeten reduceren. Er is immers geen duidelijkheid over de toepasbaarheid en de reductiepercentages van de stikstofverlagende maatregelen. De deadline van 31 december 2025 is in het huidige rechtsonzeker klimaat onhaalbaar.

“Men verwacht van de landbouwers grote investeringen in maatregelen om stikstofuitstoot te reduceren, maar onderweg stelt men de toepassing en efficiëntie van die maatregelen in vraag. Dat is ongehoord. De Vlaamse overheid moet eerst voor duidelijkheid en meer rechtszekere technieken zorgen”, zegt Lode Ceyskens. “Landbouwers zijn bereid om inspanningen te leveren, maar dan is er nood aan meer toepasbare maatregelen en mag er onderweg niet geraakt worden aan eerder vastgelegde reductiepercenta-

ges. Er werd ons in april een pragmatische aanpak beloofd, maar intussen nog geen duidelijkheid.”

Er is nood aan fundamentele oplossingen die voor toekomstperspectief zorgen voor de boeren. In plaats van te blijven morrelen aan een decreet dat gebouwd is op drijfzand vraagt Boerenbond snel de omslag naar een emissiereductiemodel dat echt rechtszekerheid biedt, zoals afgesproken in het Vlaams regeerakkoord. Op korte termijn moet de 5%-maatregel opgeschort worden tot er juridische en beleidsmatige duidelijkheid is. ■

Gerrit Budts

De Vlaamse overheid moet eerst voor duidelijkheid en meer rechtszekere technieken zorgen.”

Granen | Druk op de graanmarkt blijft aanhouden

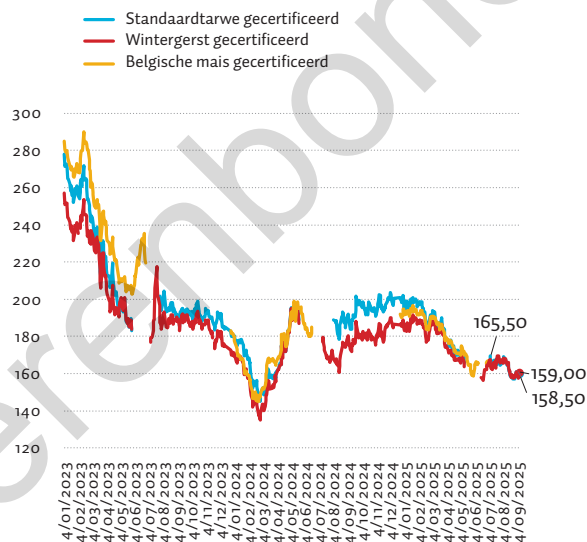
De tarweprijzen bleven de voorbije dagen stabiel. Het wereldwijde overaanbod en het gebrek aan export vanuit Frankrijk hielden aan en remden de prijsstijging af, terwijl het aanhouden en terugkopen van shortposities de prijsdaling beperkten.

Mais, dat wat achterbleef in zijn herstel ten opzichte van tarwe, versnelde met een stijging van +1,75 €/t tot 188 €/t op de Euronext-termijnmarkt voor november 2025. Het prijsverschil tussen beide producten bedraagt nu minder dan 3 €/t op Euronext. Koolzaad blijft een uitzondering. Nadat de prijzen zich behoorlijk herstelden, hebben de prijzen te lijden onder winstnemingen op de termijnmarkt. In de Europese Unie zal de tarweproduktie volgens de laatste gegevens naar schatting 16,2% hoger liggen dan in 2024 (ramingen Europese Commissie, augustus 2025). Voor mais

wordt in de EU-27 een productiedaling met 3,0% voorop gesteld. Wereldwijd zou de globale graanoogst in 2025 wel 3,6% hoger uitvallen tegenover 2024. Er wordt geraamd dat de graanproductie in 2025 licht hoger zal liggen dan het verbruik, waardoor de wereldstocks licht zouden stijgen (+2,2%) tegenover 2024. Het verbruik zou in 2025 eveneens stijgen omwille van de grotere Chinese vraag naar veevoedergrondstoffen.

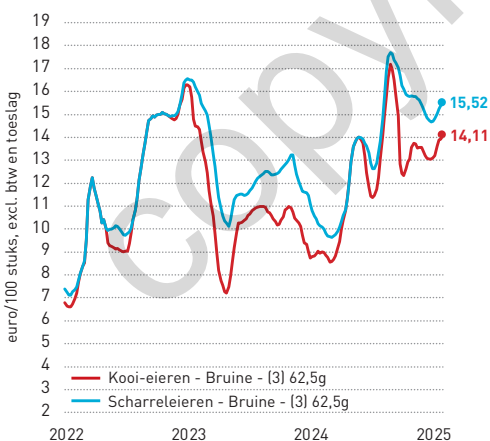
De voorbije weken verzwakten de internationale graanprijzen. Ze blijven op een laag niveau omwille van de grotere wereldwijde oogsten, met name door sterke productiestijgingen voor mais (+5,3%) en in mindere mate voor tarwe (+1,4%). De wereldwijde verhouding van de graanstocks ten opzichte van het verbruik wordt ingeschat op 24,8%, wat toch ruim boven de drempel van 20% is. Die

Prijsevolutie van granen Synagra

20% is de kritische drempel die de FAO vooropstelt. Bijgevolg mag je ervan uitgaan dat een prijsstijging op de markt voorlopig nog niet aan de orde is. ■

Prijsevolutie eieren Kruisem aan producent

Eieren | Goede stemming op eiermarkt

Scharreleieren

De markt voor scharreleieren blaakt van vertrouwen. De vraag naar scharreleieren is groot en dat heeft ook te maken met de eierverwerkers die dominant aanwezig zijn op de markt. De noteringen stijgen dan ook verder door. Ook in de ons omringende landen zien we eenzelfde beeld. Opvallend is wel dat in Nederland sprake is van een tekort aan bruine eieren, terwijl de prijzen ervan daar minder snel stijgen dan de witte scharreleieren. Bij ons zien we dat in een wat meer afgezwakte vorm. Op korte termijn wordt verwacht dat de huidige marktsituatie zal verder zal bestendigen en

zodoende worden verder stijgende scharrelnoteringen verwacht.

Verrijkte kooi-eieren

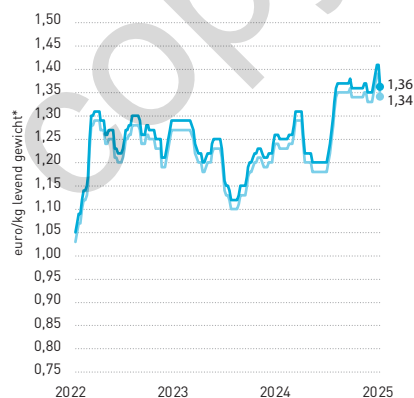
De stemming op de markt voor verwerkings-eieren blijft goed. Er is een stevige vraag naar verwerkingseieren en de aankopers doen moeite om voldoende eieren aangeleverd te krijgen. Daardoor kunnen de verrijktekooi-noteringen vlot doorstijgen. De handel spreekt van een gezonde marktsituatie en de verwachting is dat dit zich de komende weken verder doorzet. Er zijn ook weinig of geen voorraden opgebouwd, waardoor een verandering in de vraag zich snel laat zien in de prijsvorming. ■

Pluimvee | Einde hoogconjunctuur op braadkippenmarkt?

Er lijkt een einde te zijn gekomen aan de hoogconjunctuur op de braadkippenmarkt. Het aanbod van levende kippen is duidelijk groter geworden, terwijl de vraag naar pluimveevlees traditioneel in deze tijd van het jaar het ietwat laat afweten. Er zijn met andere woorden meer dan voldoende kippen voorhanden en dat zorgt er ook voor dat er druk staat op de prijsvorming. De lagere Deinzenotering komt niet onverwacht, maar is wel fors dan verwacht. Weliswaar is de marktsituatie niet echt troebeler geworden. Feit is wel dat de pluimveevleesafzet al enkele weken moeilijker verloopt. Nu het aanbod stijgt zien de slachterijen hun kans om een prijscorrectie door te voeren. Op korte termijn is het wat koffiedik kijken over hoe de markt zal evolueren. ■

Prijzevolutie braadkippen Deinze (minimum- en maximumprijs)

Kalveren NUKA: stationair

BVK - Stieren - Dikbil
BVK - Stieren - Witblauw
BVK - Stieren - Melktype

Kalveren slachtvee: stationair

BVK - Stieren - Melktype

Koeien slachtvee: stationair

Ciney - Dikbil
LAR - Dikbil

Koeien geslacht: stijgend

Dept.LV - Cat. D - S2

Stieren mager: stationair

Ciney - Dikbil - 320-370 kg

Stieren slachtvee: stationair

Ciney - Dikbil
LAR - Dikbil

Stieren geslacht: dalend

Dept.LV - Jonge - Cat. A - S2

Biggen: dalend

Danis - 23 kg
Vlaamse Biggenprijs - 25 kg

Varkens geslacht: stationair

Danish Crown (DK) - Vleesvarkens
Tönnies (D) - Vleesvarkens
Vion (NL) - 56% vlees - type A
Belgian Pork Group - Vleesvarkens

Slachtpluimvee: dalend

ABC - Braadkippen
Deinze - Soepkippen - Extra zware
Deinze - Braadkippen

Verrijktekooi-eieren: stijgend

Kruisem - Aan producent - Witte - (3) 62,5 g
Kruisem - Aan producent - Bruine - (3) 62,5 g
Kruisem - Handel - Witte - L
Kruisem - Handel - Bruine - L

Scharreleieren: stijgend

Kruisem - Aan producent - Witte - (3) 62,5 g
Kruisem - Aan producent - Bruine - (3) 62,5 g

Boter: dalend

BCZ - Melkerijboter

Melkpoeder: dalend

BCZ - Mageremelkpoeder

Mais: stationair

Synagra - Vochtige maïs 30%
Synagra - Vochtige maïs 30%
Synagra - Vochtige maïs + of - €/ton/% vocht
Synagra - Vochtige maïs + of - €/ton/% vocht

Gerst: stijgend

Synagra - Wintergerst gecertificeerd
Synagra - Wintergerst gecertificeerd

Tarwe: stationair

Synagra - Standaardtarwe gecertificeerd
Synagra - Standaardtarwe gecertificeerd

Stro: stationair

Lokeren - Tarwestro

DATUM	NOTERING	VERSCHIL	Notering uitgedrukt exclusief btw, tenzij anders vermeld
19 sep	765-1485	=	€/stuk
19 sep	300-565	=	€/stuk
19 sep	100-285	=	€/stuk
19 sep	7,70	=	€/kg gesl. gew.
19 sep	8,25-9,00	=	€/kg lev. gew.
23 sep	5,25-5,45	=	€/kg lev. gew.
15 sep	925,84	+7,12	€/100 kg koud karkasgew.
19 sep	2400-2700	=	€/stuk
19 sep	8,50-9,50	=	€/kg lev. gew.
23 sep	5,45-5,65	=	€/kg lev. gew.
15 sep	948,70	-1,04	€/100 kg koud karkasgew.
22 sep	26,0	-2,0	€/stuk
22 sep	41,0	-2,0	€/stuk
29 sep	1,628	=	€/kg gesl. gew.
25 sep	1,85	=	€/kg gesl. gew.
22 sep	1,60	-0,05	€/kg gesl. gew., excl. btw, excl. toel.
29 sep	1,690	=	€/kg gesl. gew.
29 sep	1,36	-0,01	€/kg lev. gew., incl. Belplume
24 sep	0,90-0,92	=	€/kg lev. gew.
24 sep	1,34-1,36	-0,05	€/kg lev. gew., incl. Belplume
23 sep	13,56	+0,20	€/100 stuks, excl. toel.
23 sep	14,11	+0,20	€/100 stuks, excl. toel.
23 sep	16,05	+0,23	€/100 stuks, excl. toel.
23 sep	16,45	+0,23	€/100 stuks, excl. toel.
23 sep	14,69	+0,16	€/100 stuks, excl. toel.
23 sep	15,52	+0,12	€/100 stuks, excl. toel.
15 sep	564,56	-54,13	€/100 kg
15 sep	253,69	-2,87	€/100 kg
25 sep	103,50	=	€/ton
26 sep	103,50	=	€/ton
25 sep	4,00	=	€/ton
26 sep	4,00	=	€/ton
25 sep	159,50	+1,00	€/ton
26 sep	160,00	+0,50	€/ton
25 sep	159,50	+0,50	€/ton
26 sep	159,50	=	€/ton
24 sep	130,00	=	€/ton

Tom Waes

Melanie Van Raaij

Dossier Welzijn

Naar aanleiding van de jaarlijkse Tiendaagse van de Geestelijke Gezondheid van 1 tot 10 oktober kan je in dit dossier verschillende getuigenissen vinden rond veerkracht en welzijn in de land- en tuinbouw. Centraal vind je een uitgebreid interview met Tom Waes. Hij was in juni te gast op onze inspiratieconferenties. Als kers op de kaart krijg je nog relaxatieoefeningen aangeboden door tv-psycholoog Joris Bruyninckx. Tot slot geven we activiteiten mee die rond het thema welzijn op de planning staan.

Joris Bruyninckx

Melanie Van Raaij helpt nadenken over welzijn

Verantwoordelijk voor je eigen geluk

Melanie Van Raaij is consulent in Team Ondernemerschap bij Boerenbond. Met haar oorspronkelijk commerciële achtergrond, gaf ze eerst advies over samenwerking met retail en productontwikkeling. Vandaag ligt haar focus op efficiënt werken, missie & strategie, maar vooral op welzijn. Via projecten als 'Boerenverstand, rust in je hoofd', Farmwell en de inspiratieconferenties is welzijn uitgegroeid tot haar belangrijkste thema.

Tom Dewanckele

En groot deel van Melanie haar werk bestaat uit het afnemen van robuustheidsscans, gesprekken waarbij landbouwbedrijven worden doorgelicht op zeven thema's, waaronder welzijn. "Wat altijd duidelijk wordt, is dat welzijn de basis vormt voor het goed functioneren van een bedrijf. Tijdens deze scans vraag ik telkens wat de betrokkenen energie geeft en wat voor hen energie vreet. Toen ik een melkveehouder vroeg wat hem energie heeft antwoorde hij openhartig "Zij" terwijl hij naar zijn vrouw keek. Het gezin, de kinderen betrekken, afwisseling in het werk of gewoon even alleen op de heftruck zitten, geven hem kracht. Energievreters zijn vaak aan dezelfde zaken gerelateerd: te weinig tijd voor zichzelf of het gezin, de overtuiging dat rust nemen betekent dat je lui bent, maar ook spanningen tussen generaties of verwachtingen van buitenaf.

Praat over problemen

Veel landbouwers gaan door tot ze uitgeput zijn en voelen hun vermoeidheid niet meer. Ze linken fysieke klachten of een kort lontje hebben niet aan stress. Grenzen stellen, zoals tijdelijk onbereikbaar zijn voor administratie, is moeilijk. "Tijmanagement gaat niet om tijd winnen, maar om keuzes maken, perfectionisme loslaten en leren delegeren. Bedrijfs-overdracht of samenwerking tussen generaties kan een grote energievreter zijn, vooral als er geen duidelijke afspraken zijn rond taken en verantwoordelijkheden. Het is in de eerste plaats belangrijk om te kunnen zeggen dat het niet zo goed gaat. Tegen wie dan ook: een vriend, buur, familie of hulpverlener. Het wordt nog te veel gezien als een teken van zwakte, terwijl het juist een teken van moed en sterkte is. Dat moet bij veel landbouwers nog doordringen. ▶

Gids naar je eigen antwoorden

Tijdens de inspiratieconferentie in juni dit jaar kwam naar voor dat hoe gelukkig we ons voelen voor 50% door onze genen bepaald wordt, voor 10% door de omgeving, en voor 40% door ons eigen gedrag en onze keuzes. We zijn dus zelf verantwoordelijk voor ons eigen geluk en hulp zoeken voor onze mentale gezondheid hoort daarbij. “Tom Waes omschreef de rol van een psycholoog mooi als een gids die je leidt naar je eigen antwoorden, niet iemand die zegt hoe je het moet doen. Binnen families lopen emoties snel op, zeker bij bedrijfsopvolging. Daarom begeleidt het Kenniscentrum Bedrijfsopvolging deze gesprekken neutraal, zodat iedereen aan bod komt en problemen bespreekbaar worden.”

Ken jezelf en wat je drijft

“Voor mij betekent welzijn vooral jezelf goed kennen: hoeveel slaap, beweging en tijd voor jezelf je nodig hebt, weten wat je drijft en daar voldoende tijd voor maken. Het gaat ook over levenslang leren, leren omgaan met tegenslag, reflecteren en soms gewoon stilstaan en genieten van het hier en nu. Niet gemakkelijk te leren en/of vol te houden, maar boeren zijn het wel gewoon om niet altijd de gemakkelijkste weg te kiezen.” ■

Melanie Van Raaij:

“Timemanagement gaat niet om tijd winnen, maar om keuzes maken, perfectionisme loslaten en leren delegeren.”

© WKT

Tom Waes (56) brengt zelfzorg in de praktijk

“Wie alles met vuur en passie doet, loopt het risico om op te branden”

In juni kwam Tom Waes twee keer langs op onze inspiratieconferenties in Deinze en Geel. Hij vertelde er op basis van zijn ervaringen in ‘Kalm Waes’ wat hem persoonlijk geholpen heeft om zijn afgelopen woelig jaar door te geraken. Met een vleugje humor, een streepje psychologie en vooral gezelligheid maakten de avonden hun titel ‘Welzijn, zonder zever’ volledig waar. Letterlijk even op adem komen met de oefeningen van tv-psycholoog Joris Bruyninckx, terwijl Tom Waes alles terug naar de praktijk bracht als onverwachte gids in zelfzorg.

Tom Dewanckele

De twee avonden in juni maakten de aanwezigen duidelijk dat welzijn evengoed gaat over kunnen relativeren wanneer iets misloopt en kunnen lachen met de chaos van elke dag. Tom maakte aansluitend met plezier nog even tijd vrij om de vele opvallende gelijkenissen tussen zijn eigen leven en dat van onze Vlaamse landbouwers onder de loep te nemen.

Tom, wat heeft je als stadsmens verrast aan het boerenleven?

“Ik ben 40 jaar geleden opgegroeid in Edegem, dus het boerenleven is me zeker niet helemaal vreemd. De grote gelijkenis tussen mezelf en landbouwers, is dat we beiden heel gepassioneerde mensen zijn. Landbouwers kiezen vaak voor een job die allesbehalve eenvoudig is, tegen de stroom in, die ongelooflijk veel werk vraagt, maar tegelijk ontzettend waardevol is. Mensen vergeten vaak dat ons voedsel niet vanzelf in de supermarkt ligt, maar echt gemaakt, gezaaid, gekweekt en geoogst wordt. Het is een levensstijl die discipline, gedrevenheid en verantwoordelijkheid vereist en dat zijn eigenschappen die ik ook in mijn eigen werk herken. Net als mezelf, moeten landbouwers elke dag voluit gaan en tegelijk bewust zijn van hun verantwoordelijkheid omdat we een job uitvoeren die invloed heeft op veel andere mensen.”

Ben je al vaak op Vlaamse boerderijen geweest?

“Zeker, tijdens de coronaperiode waren we bijvoorbeeld met ‘Reizen Waes Vlaanderen’ bij een West-Vlaamse boer, maar we waren ook al op boerderijen in de Ardennen. Het mooie is dat je altijd snel voelt dat gepassioneerde mensen dezelfde energie hebben. Of het nu in het veld is of op een filmset. Gepassioneerde mensen werken hard, dag in dag uit, met een enorme verantwoordelijkheid. Diezelfde energie her-

“Als ik mag kiezen, geef mij een tractor en laat me ploegen. De concentratie en het ritme ervan zijn bijna meditatief.”

ken ik bij landbouwers. Het vuur in wat ze doen, de drang om iets perfect te maken, de noodzaak om te zorgen dat alles goed loopt.”

Stel dat je voor één dag landbouwer mag zijn, wat zou je doen?

“Geef mij een tractor en laat me ploegen. Ik ben ooit twee uur op het veld mee geweest met een meisje van zestien die de hele dag op het veld op de tractor zat. Op het veld rondrijden, de stilte, de vogels die achter de ploeg aan vliegen, de weidsheid van die velden. Dat gaf een soort rust die ik niet had verwacht. Zelfs al maakt de tractor lawaai; de concentratie en het ritme zijn bijna meditatief. Het laat je beseffen dat hard werken en aanwezig zijn bij je taak zelf rust kan geven. Sommige dingen, zoals stieren verplaatsen zou ik niet durven. Dat vind ik te gevaarlijk. Het respect voor de risico's zie je ook bij landbouwers. Ze hebben meestal durf gekoppeld aan kennis en voorzichtigheid.”

Durvers inderdaad, maar soms hebben landbouwers het dan toch moeilijk om over problemen te durven praten.

“Ik snap dat heel goed. Het idee om met een psycholoog te praten wordt nog vaak als ‘geitenwollensokken’ gezien. Ik heb dezelfde nuchterheid als veel landbouwers en het is voor mij persoonlijk ook een grote drempel gebleken. Ik heb nu wel zelf ervaren hoe belangrijk praten kan zijn. Na mijn ongeval moest ik die drempel zelf ook overwinnen en hulp zoeken om mijn ▶

Melanie Van Den Berghe was met haar man en schoonmoeder op de inspiratie-conference

“Ons melkveebedrijf bestaat al zes generaties en samen met mijn man zet ik het verder. Ik ben gestart als onthaalmoeder hier op de boerderij. Gaandeweg ben ik me meer gaan toeleggen op verbreding: klasbezoeken, boerderijkampjes en intussen ook ambachtelijk hoeve-ijs. Dat geeft veel voldoening, maar vraagt ook veel energie, zeker in combinatie met onze drie jonge dochters. Omdat werk en privé zo door elkaar lopen, zoek ik bewust naar momenten van rust. Via FERM kwam ik zo'n vijf jaar geleden voor het eerst in contact met yoga en dat gaf me de kracht om thuis momenten van stilte en ontspanning te creëren. Je kunt als boer niet zomaar op vakantie, dus is het belangrijk om thuis die rust te vinden. Tijdens de inspiratieconference met Tom Waes herkende ik veel in zijn verhaal over veerkracht en kleine stappen zetten. Het deed me deugd dat ook mijn man en schoonmoeder mee waren. Voor hen was het evenzeer heel herkenbaar en een bevestiging dat je soms maar vijf minuten nodig hebt om op adem te komen en met nieuwe energie verder te doen.”

hoofd weer op orde te krijgen. Er komt een moment dat je het zelf niet meer weet. Een psycholoog kan je dan door je eigen gedachten gidsen en ervoor zorgen dat je zelf de antwoorden vindt. Je hebt gewoon hulp nodig om tot die antwoorden te komen die je eigenlijk zelf al weet. Ik vergelijk het met een kruispunt op een moeilijke wandeling waar je links of rechts moet kiezen. Een psycholoog zal je de mogelijke gevolgen vertellen van links en rechts, maar jij moet zelf de keuze maken. Ik kan het iedereen aanraden. Het erkennen van stress, eenzaamheid of moeilijke momenten mag voor landbouwers zeker niet gezien worden als zwakte, maar als een manier om werk en leven vol te houden.”

Jij ervaart in je job net zoals landbouwers ook vaak lange, drukke periodes. Hoe vind je in die periodes tijd voor jezelf?

“Het moeilijkste aan mijn job is om een evenwicht te vinden terwijl je laat ons zeggen 340 dagen per jaar keihard werkt. Mijn manier om dat vol te houden, is connectie blijven houden met de mensen die dicht bij me staan. Dat zijn in de eerste plaats mijn kinderen en mijn vriendin. Het is belangrijk dat die mensen heel goed weten waar je mee bezig bent. Het geeft voor hen duidelijkheid en een soort houvast om te weten wanneer je tijd voor hen hebt. Tussendoor probeer ik de kleine momenten te nemen: een telefoontje, een fietstocht, even bijpraten. Geluk is alleen maar echt als het gedeeld wordt. Het is met andere woorden alleen maar leuk als je je passie kan delen en

verbonden kan blijven met de mensen rond je. Dat delen zorgt mee voor het gevoel dat je een zinvolle taak doet en maakt het uiteindelijk waardevol om zo veel te werken.”

Wat heb je zelf meegenomen uit ‘Kalm Waes’?

“Voor mij is dat ademhaling en relaxatie, maar eigenlijk heeft het me vooral geleerd hoe belangrijk het is om een moment te zoeken voor jezelf. Ook al is het maar voor korte tijd, even vijf of tien minuten alles aan de kant leggen en tot rust komen. Echt tijd nemen voor jezelf. Dat is iets dat ik voor ‘Kalm Waes’ niet kende.”

Hoe ga je om met negatieve kritiek en publieke druk?

“Ik heb vorig jaar door mijn eigen fout een gigantische storm over mij gekregen. Ik heb het daar heel moeilijk mee gehad en zat met een groot schuldgevoel. Mensen zeiden van alles, vooral via sociale media, waardoor ik letterlijk een stortvloed aan meningen over me heen kreeg. Landbouwers kennen dat ook, maar dan over hun werk. Ze worden vervuilers of dierenmishandelaars genoemd, zorgen voor stikstofproblemen. Iedereen heeft een mening, maar vaak is die niet gefundeerd. Het is belangrijk om een onderscheid te kun-

nen maken. Net zoals ikzelf dat heb moeten inbouwen, moeten landbouwers ook een mentale filter hebben om kritiek te verwerken en zichzelf te beschermen tegen stress. De bagger naast je neerleggen, maar de gefundeerde kritiek bekijken en er mee aan de slag gaan. Het kan soms verrassend waardevol zijn om de gefundeerde mening van je tegenstanders te analyseren. Daar kan je soms echt iets uithalen waar je over moet nadenken.”

Heb je nog een slotboodschap voor onze landbouwers?

“Blijf kalm en vergeet niet dat je ooit gestart bent met je job vanuit een passie en een liefde voor iets. Omring je met mensen waarmee je samen voor je droom blijft gaan. Koester die mensen, je gezin en je vriendenkring. Die mensen geven je kracht bij tegenslagen. Hard werken is belangrijk, maar verbondenheid maakt dat je werk zinvol blijft. Zorg dat je mentale gezondheid aandacht krijgt: praat met mensen, zoek momenten van rust en reflectie. Het leven is veeleisend, maar niemand kan het alleen dragen.” ■

“Een psycholoog gidst je door je eigen gedachten en zorgt dat je zelf de antwoorden vindt.”

Tips voor een succesvolle ontspanning

- Routine: Probeer de oefeningen dagelijks te doen, zelfs voor een paar minuten.
- Consistentie is belangrijker dan de duur.
- Locatie: Zoek een rustige plek waar je niet gestoord wordt.
- Geduld: Het kan even duren voordat je de effecten van de oefeningen voelt.
- Wees niet te streng voor jezelf.

Relaxatie-oefeningen van tv-psycholoog Joris Bruyninckx

1 Mindfulness oefening (5-4-3-2-1 methode) 2 Progressieve spierontspanning

Deze oefening helpt je om in het huidige moment te komen en af te leiden van stressvolle gedachten.

- Kijk om je heen en noem vijf dingen die je kunt zien. Besteed aandacht aan de details, zoals de kleur of vorm.
- Noem vier dingen die je kunt voelen. Dit kan de stof van je kleding zijn, de ondergrond waarop je zit, of de temperatuur van de lucht.
- Noem drie dingen die je kunt horen. Dit kan het tikken van een klok zijn, het geluid van de wind, of het geluid van je eigen ademhaling.
- Noem twee dingen die je kunt ruiken.
- Noem één ding dat je kunt proeven. Als je niets in je mond hebt, proef dan de smaak van je eigen mond.

Bij deze methode span je verschillende spiergroepen bewust aan en ontspan je ze vervolgens weer.

- Ga comfortabel liggen of zitten in een rustige ruimte.
- Begin bij je voeten. Span de spieren in je voeten aan (krul je tenen) voor ongeveer vijf seconden.
- Ontspan de spieren volledig. Voel het verschil tussen spanning en ontspanning.
- Werk zo langzaam omhoog door je hele lichaam: je kuiten, dijnen, billen, buik, borst, armen, handen, schouders, nek en gezicht.
- Focus op het ontspannen gevoel na elke spiergroep.

3 Buikademhaling

Dit is een van de meest fundamentele en krachtige ontspanningstechnieken.

- Ga comfortabel zitten of liggen.
- Leg één hand op je borst en de andere op je buik, net onder je ribbenkast.
- Adem langzaam en diep in door je neus. Voel hoe je buik omhoog komt en je hand meebeweegt. Je borst mag zo min mogelijk bewegen.
- Adem langzaam uit door je mond of neus. Voel hoe je buik zakt.
- Herhaal dit vijf tot tien keer. Concentreer je volledig op de ademhaling en het ritme.

Onze maag is eigenlijk ons tweede brein. Ons buikgevoel valt dan ook niet te onderschatten.

Welzijn heeft invloed op alle elementen in je leven

Stefaan Van Assche, voormalig voorzitter van Boerenbond Vlaams-Brabant, heeft zijn persoonlijke redenen om sterk begaan te zijn met het thema welzijn. Na het plotse verlies van mensen uit zijn directe omgeving, ging hij vanzelfsprekend door enkele moeilijke jaren. Hij heeft een tijdje een positief dagboek bijgehouden, zoals ook alle andere deelnemers aan de inspiratieconferentie meekregen. Het fysiek noteren is ondertussen veranderd in 's avonds in gedachten overlopen, maar het blijft voor hem een manier om zijn leven positief te sturen.

Tom Dewanckele

Voor Stefaan is het duidelijk dat persoonlijke ervaringen en ontmoetingen de mens vormen tot wat hij op vandaag is. Zijn eigen blik op welzijn is de laatste jaren veel breder geworden en voor hem is het thema iets dat met bijna alle andere mogelijke thema's verbonden is. "Het heeft invloed op je werk, op je privéleven, maar ook op de manier waarop je ontspant en omgaat met anderen. Welzijn is een basiselement dat op alles in je leven een grote invloed heeft. Als daar iets verkeerd zit, kan je volledige leven daar gevol-

gen van ondervinden. Voor landbouwers kan het soms hun economisch resultaat negatief beïnvloeden, waardoor het nog lastiger wordt om die neerwaartse spiraal te doorbreken."

Landbouwers voelen vaak te weinig respect

De druk om goed te functioneren in onze maatschappij ligt voor iedereen hoog, niet het minst voor landbouwers van wie hun functioneren de voorbije jaren soms onder een vergrootglas werd bekeken. "Als je iemand van buiten onze sector vertelt dat je foto's

van het dorsen van de korrelmais moet maken om te bewijzen dat je goed bezig bent, vindt die dat allesbehalve normaal. Begin vorig jaar zijn we allemaal samen naar Brussel getrokken en hadden we in enkele dagen tijd duizenden tractoren. Dat we zo gemakkelijk aan zo veel tractoren kwamen, komt volgens mij alleen maar door een gedeeld gevoel van gebrek aan respect en welzijn bij de landbouwers in Vlaanderen. Het beleid legt ontelbare regels op en zorgt op die manier voor zo'n hoge druk, terwijl ze zelf aangeven dat er moet gewerkt worden aan ons welzijn. Die zaken staan momenteel haaks op elkaar, terwijl ze eigenlijk gewoon logisch verbonden moeten zijn."

Deel je verhaal met anderen

Het gevoel van onrechtvaardigheid en het gebrek aan respect kan voor veel landbouwers soms doorwegen en in frustratie resulteren. Voor Stefaan helpt het om daar met mensen van buiten de sector over te kunnen praten. "Ik deel mijn verhaal vaak met mensen die bijvoorbeeld op onze succesvolle wandeling van Landelijke Gilde Merchtem aanwezig zijn. Daar passeren we vaak op landelijke stukken van onze gemeente waar we onze eigen kijk kunnen delen, maar tegelijk ook horen hoe anderen erover denken. Voor mij helpt het om te merken dat buitenstaanders mijn frustratie dikwijls goed begrijpen. Hierdoor kan ik zelf beter om met bepaalde frustraties en worden ze bovendien niet groter of extra aanwezig in mijn leven." ■

Het beleid wil werken aan welzijn bij landbouwers, maar legt tegelijk ontelbare regels op die zorgen voor extra druk.

Boerenbond zet verder in op welzijn

In het afsluitend woord van onze ondervoorzitter Lut D'Hondt op de inspiratieconferenties in juni werd aangehaald dat we komende jaren binnen Boerenbond verder willen inzetten op het thema welzijn. Je kan altijd terecht bij onze consulenten, maar zeker ook bij onze medewerkers van dienstbetoon.

Tom Dewanckele

Voor extra inzichten en bijkomende handvaten kan je contact opnemen met ons team Ondernemerschap voor een robuustheidsscan op je bedrijf. Met deze scan wil Boerenbond niet alleen werken aan de veerkracht en weerbaarheid van onze landbouwbedrijven, maar vooral ook aan jouw persoonlijke veerkracht en weerbaarheid. Binnen Boerenbond

werken we nauw samen met Groene Kring en Ferm voor Agravrouwen om het welzijn van onze leden te versterken. We lanceerden dit jaar de brochure 'Met boerenverstand weer rust in je hoofd'. Je vindt er praktische tips om met stress om te gaan en om piekergedachten los te laten.

Vul de welzijnsscan in

Tijdens het slotwoord van onze ondervoorzitter Lut D'Hondt kwam er al een oproep om de welzijnsscan van Acerta in te vullen. Die oproep werd door een mooi aantal aanwezigen opgevolgd, maar zou op vandaag nog wat extra input kunnen gebruiken. De welzijnsscan is bedoeld voor alle ondernemers, waaronder dus ook landbouwers. Je hoeft zelfs geen klant bij Acerta te zijn om deze in te vullen. Acerta deelt de resultaten met Boerenbond, waardoor wij op die manier de evolutie in welzijn in de landbouw kunnen opvolgen. Vul de welzijnsscan in.

Structurele aandacht in het beleid

De Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij (SALV) bracht vorig jaar een beleidsadvies uit met aanbevelingen rond welbevinden in de primaire sectoren. Binnenkort wordt in het Vlaams Parlement een voorstel van resolutie besproken dat het mentaal

welzijn van landbouwers wil versterken. De resolutie vraagt om het bestaande Actieplan Welbevinden structureel op te volgen en uit te breiden. Concreet wordt ingezet op laagdrempelige en toegankelijke hulpverlening, betere signalering van problemen door mensen die dicht bij de landbouwers staan en het stimuleren van praatgroepen en netwerken waarin landbouwers elkaar kunnen steunen. De administratieve planlast moet worden verlicht, omdat dit een belangrijke bron van frustratie vormt. Er wordt gepleit voor meer waardering voor en erkenning van de rol van landbouwers in de samenleving. Met deze aanbevelingen willen de indieners ervoor zorgen dat het welbevinden van landbouwers structureel aandacht krijgt in het beleid. ■

 Vul de welzijnsscan in via <https://www.acerta.be/nl/zelfstandigen/men-taal-welzijn> of scan deze QR-code.

Vormingen zelfzorg: hoe zorg je voor je eigen geluk

13 november 2025

FarmFun Aalter, Barelstraat 16, 9880 Aalter

8 januari 2026

Het Redingenhof, Broekstraat 34, 3370 Boutersem

Inschrijven kan via www.boerenbond/vorming.

© BOERENNATUUR VLAANDEREN

Wat kan collectieve waterpeilsturing ons bieden?

Via peilgestuurde drainage kan je het waterpeil in je percelen beter afstemmen op het weer, de teelt en de uit te voeren bewerkingen. Met de frequentere droge zomers, wint de techniek aan belangstelling. Zeker in het zanderige vlakke noorden van Vlaanderen biedt de techniek veel potentieel. Logisch, gezien je door de omvorming van je klassieke drainage naar peilgestuurde drainage tot wel één olympisch zwembad aan water kan ophouden per hectare. Digitalisering en de meerwaarde van samenwerking bij deze techniek worden volop onderzocht. We geven een stand van zaken.

Maarten Raman, Boerenatuur

OP-PEIL

Binnen het VLAIO-project OP-PEIL werden diverse factoren rond peilgestuurde drainage onderzocht. Een eerste vraag is of clusters van peilgestuurde percelen meer water kunnen ophouden binnen de percelen zelf, maar ook of deze peilgestuurde clusters voor een verminderde waterafvoer zorgen in de omgevende percelen en zo gebiedsgericht droogte kunnen tegen gaan. Hieruit volgde de tweede vraag, namelijk welke samenwerkingsverbanden tussen landbouwers nodig zijn voor de collectieve aanpak.

Meetopstelling en moeilijkheden

Voor dit onderzoek doken Boerenatuur Vlaanderen, de Bodemkundige Dienst van België en ILVO in hun archieven om te zoeken naar percelen die in vroegere projecten waren omgevormd van klassieke drainage naar peilgestuurde drainage. De onderzoekers vonden een cluster peilgestuurde drainage in het noordoosten van Limburg. Boerenatuur Vlaanderen, de Bodemkundige Dienst en ILVO bouwden een meetnetwerk uit en zochten in de jaren 2024 – 2025 naar de impact van

peilgestuurde drainage op de omliggende percelen. Het weer dat volgde zat helaas niet mee.

Door de uitzonderlijke weersomstandigheden in beide jaren werd onvoldoende bruikbare data verzameld. In het natste jaar 2024 stond het grondwaterpeil vaak gelijk met het maaiveld. In het droge groeiseizoen van 2025 is de grondwatertafel snel gezakt en kon de impact van de peilgestuurde percelen onvoldoende onderzocht worden.

Onderzoek naar samenwerkingsverband

Hoewel het effect van percelen op elkaar nog niet voldoende vastgesteld kon worden via de meetdata, hebben de onderzoekers wel nagedacht over wat er nodig is om tot een collectieve vorm van peilsturing te komen. Met een collectieve peilsturing houdt de landbouwer de autonomie over zijn eigen waterstand, al is hij omringd door percelen die ook allen aan watersturing doen. De onderzoekers hielden workshops met Watering De Dommelvallei en de landbouwers om tot meer inzicht te komen.

Ze kwamen tot de conclusie dat er voor collectieve peilsturing aan een aantal voorwaarden voldaan moet worden. Zo moet je het effect kennen van de impact van jouw sturing op naburige percelen. Deze moet voldoende groot zijn. Een overzichtelijk platform met actuele meetdata is nodig om de juiste conclusies te kunnen trekken. Telers moeten ook vertrouwen in elkaar hebben; er moet sociale cohesie zijn. Een aansturende partij of figuur is nodig voor een vlot overleg.

Collectieve peilgestuurde drainage op gebiedsniveau blijkt vandaag nog een uitdaging. Eerst en vooral zijn er nog te weinig grote clusters met peilgestuurde percelen in Vlaanderen: de techniek moet nog breder verspreid en ingeburgerd raken. Daarnaast is het belangrijk dat landbouwers een goed inzicht hebben in de werking en effecten van peilgestuurd draineren, niet enkel op de eigen percelen maar ook op het bredere gebied. Net dat laatste is, zoals eerder aangegeven, nog niet voldoende gekend, ook niet bij onderzoekers. Naarmate de techniek verder uitbreidt, zal collectieve werking dus beter getest kunnen worden.

Passief dashboard

Binnen OP-PEIL werd ook een digitaal dashboard ontwikkeld dat het grondwaterpeil in de peilput en het perceel

meet. Dit dashboard kan je enkel raadplegen als waarnemer; het toont de feiten. Landbouwers die met het dashboard aan de slag gingen vonden het heel waardevol om zo accuraat de grondwatertafel en de regenval te zien. Maar door het passieve karakter van het dashboard werd het niet vaak geraadpleegd. Nadien werden er ook bodemvochtsensoren toegevoegd. Dat maakte alvast dat het dashboard meer bekeken werd.

Samenwerking rond Klimaat Adaptieve Drainage

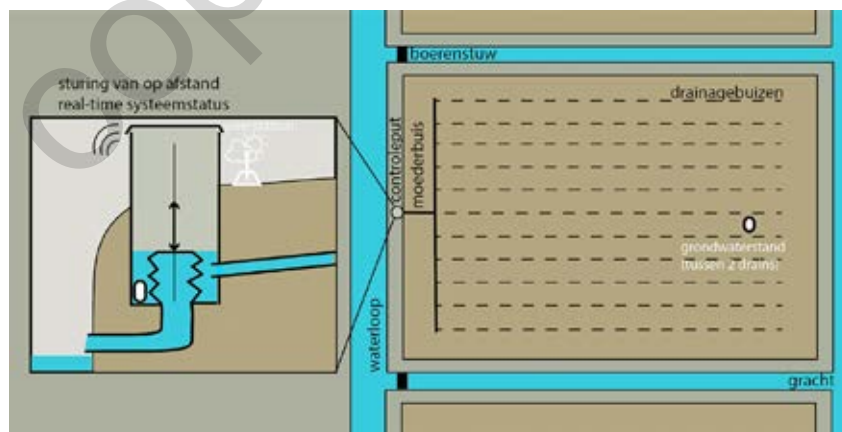
In het project sKAD wordt aan de slag gegaan met de automatische aansturing van de peilput via een interactiever dashboard. In de proefopstellingen worden peilputten uitgerust met een pluviometer en sensoren die zowel het waterpeil in de put als de grondwaterstand in het perceel meten. De gegevens komen ook hier samen in een digitaal dashboard waarmee de landbouwer de peilput en dus het waterpeil automatisch vanop afstand kan aansturen. Zo kan het waterpeil afgestemd worden op de teelt, het groeistadium en de verwachte vochtbehoefte van het gewas, maar ook inspelen op weersvoorspellingen zoals aankomende neerslag of verhoogde verdamping. Dat maakt het systeem bijzonder flexibel en teeltgericht. Op termijn biedt sKAD

Studiedag waterbeheer in landbouwgebied

Op **vrijdag 24 oktober** organiseert Boerennatuur Vlaanderen, samen met het ILVO, een studiedag in Brugge over waterbeheer in landbouwgebied. Op de studiedag krijg je een volledig beeld van hoe je met water kan omgaan op je bedrijf. Er zullen concrete technieken besproken worden, naast de voor- en nadelen ervan en de (wettelijke) barrières. Daarnaast is er aandacht voor het belang van overleg tussen landbouwers, waterbeheerders en andere actoren. De workshop vertrekt heel concreet op perceelsniveau en kijkt daarna hoe dit doorwerkt op het landschap en het hele stroomgebied. Meer info en inschrijven kan via <https://www.boerennatuur.be/studiedag-waterbeheer-in-landbouwgebied/>.

Wil je specifiek meer te weten komen over het SKAD systeem? Op **2 december** in de namiddag wordt een demonamiddag georganiseerd op de boomkwekerij van Wim Stevens in Kalmthout.

Werking van automatische aansturing peilgestuurde drainage

ook perspectieven voor gebiedsgerichte samenwerking: wanneer meerdere peilgestuurde percelen in een digitale omgeving verbonden worden, ontstaat een fijnmazig netwerk van neerslag- en peilgegevens. Op deze manier kunnen percelen ook beter ingezet worden als buffervolume om water vast te houden en zo ook piekdebieten in waterlopen te vermijden. Op dit moment worden in de Noorderkempen drie dergelijke peilputten uitgetest en is het dus nog een kleinschalige opstelling. Samen met de deelnemende landbouwers wordt nagedacht hoe de systemen verder geoptimaliseerd kunnen worden. ■

De 5 laureaten

Peter Bauwens

Gemeente: Sint-Lievens-Esse (Herzele)

Activiteit: Melkvee

Koeien in kringlooplandbouw

Het melkveebedrijf van Peter ligt op een heuveltop in de Vlaamse Ardennen, de ideale plaats voor een windmolen. Die laatste kwam er in 2022 en levert sindsdien bijna de helft van de benodigde elektriciteit voor de boerderij, wat zorgt voor een forse CO₂-reductie. Peter werkt volgens het principe van kringlooplandbouw: dieren, voer en mest zijn in balans met minimale externe input. Sinds 2010 wordt er niet meer geploegd en ook kunstmest is recent volledig vervangen door dierlijke mest, wat de bodemstructuur en het bodemleven versterkt. Op de percelen groeien grasklaver, veldbonen, voederbieten en andere stikstofbindende gewassen, zonder het gebruik van insecticiden of fungiciden. Het rantsoen bevat geen soja of mais, maar bestaat uit lokaal geteelde gewassen en een zelf samengesteld krachtvoermengsel.

Dankzij deze aanpak daalde de methaan- en CO₂-uitstoot sinds 2022 met 20%, en ligt de ammoniakuitstoot nu al 40% onder het Vlaams gemiddelde. Het bedrijf behaalde als eerste in België het Franse kwaliteitslabel 'Bleu Blanc Coeur', een erkenning voor duurzame en diervriendelijke landbouw. De koeien worden ouder, waardoor het vervangingspercentage gedaald is en de melk heeft een hoger omega 3-gehalte door het grasdieet. Peter investeert in biodiversiteit, bodemgezondheid en dierenwelzijn. Hij deelt zijn kennis via bedrijfsbezoeken en presentaties voor collega-boeren.

KBC, Boerenbond en Cera gaan opnieuw op zoek naar klimaatambassadeurs voor de land- en tuinbouw! De tweejaarlijkse wedstrijd gaat een nieuwe fase in nu de vijf laureaten bekend zijn. Uit deze vijf kiest de jury De Klimaatkoploper 2025. Maar er wordt ook een publieksprijs uitgereikt en daarvoor kan iedereen vanaf nu zijn stem uitbrengen. We stellen de finalisten hier aan je voor, maar neem zeker ook een kijkje op www.deklimaatkoploper.be, waar je van elke laureaat een filmpje vindt.

Hoe zijn we alweer tot hier geraakt? Een terugblik brengt ons naar begin dit jaar, toen we een oproep deden naar kandidaten voor De Klimaatkoploper 2025. Met succes, want we ontvingen maar liefst 37 inschrijvingen en nominaties. Boerenbondconsulenten stelden voor elk van de kandidaten een klimaatdossier op en na preselectie op basis van de wedstrijdcriteria bleven er tien ijzersterke dossiers over. Deze werden voorgelegd aan een vakjury met **Jonas Vandicke**, coördinator van het Expertisecentrum Landbouw en Klimaat binnen ILVO, **Georges Van Keerberghen**, voormalig ondervoorzitter van Boerenbond, **Joeri Deuninck**, socio-economisch expert bij het Agentschap Landbouw & Zeevisserij en **Bram Verbruggen**, weerman bij VRT en juryvoorzitter. Uit de tien dossiers selecteerden zij in alfabetische volgorde volgende vijf laureaten.

De Klimaatkoploper 2025 is een initiatief van Boerenbond, KBC en Cera

Met de steun van

van De Klimaatkoploper 2025

Sven Neufkens

Gemeente: Lennik
Activiteit: Aardbeien en eieren

Robuuste seizoensgebonden aardbeien

Samen met zijn vrouw Evelien startte Sven in 2017 een bedrijf gespecialiseerd in de serreteelt van aardbeien op substraat. Onder de naam 'Svelien Aardbeien' worden de vruchten van half april tot half oktober verkocht via automaten in Lennik en omliggende gemeenten. Vanaf het begin kozen Sven en Evelien voor duurzame oplossingen. Naast de serre vangt een groot bassin het regenwater op, zodat de planten ook tijdens droge zomers voldoende water krijgen zonder dat te hoeven oppompen. De teelt is volledig seizoensgebonden en gebeurt zonder gebruik van gas voor verwarming of verlichting. Door te investeren in zonnepanelen en een elektrisch voertuig wordt het energieverbruik verder verduurzaamd.

Om de teelt robuuster te maken, kiest het bedrijf bewust voor een brede variatie aan rassen. Plagen worden niet bestreden met insecticiden, maar met nuttige insecten, terwijl een UV-robot het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen verder helpt beperken. Rond de serre zorgen vier mobiele kippenkarren voor het onderhoud van het terrein. De kippen verwerken niet-consumptiegeschikte aardbeien en leveren eieren die lokaal verkocht worden onder de naam 'Marei.' Naast de aardbeienteelt stelt het bedrijf ook fruitpakketten samen voor scholen en bedrijven waarmee ze hun producten op een duurzame manier tot bij de consument brengen.

Bart Vanderstraeten & Marijke d'Hertefeldt

Gemeente: Merchtem
Activiteit: Melkvee

Datagestuurde duurzaamheid

Het gemengd landbouwbedrijf van Bart en Marijke draagt de naam Koeweidehof, maar ze hopen straks bij het grote publiek vooral bekend te zijn onder de naam 'Oh!Lait', het verse zuivelmerk waaronder ze hun producten op de markt brengen. De melk wordt op het bedrijf verwerkt met de Lely Orbiter, een innovatieve mini-zuivelfabriek die rechtstreeks verse melkproducten levert aan de consument. Het bedrijf richt zich vooral op melkvee en is in bijzonder grote mate geautomatiseerd en datagestuurd. Voederrobots zorgen ervoor dat elke koe de juiste voeding krijgt en dankzij melkrobots kiest de koe wanneer ze wil gemolken worden.

Duurzaamheid en innovatie staan centraal: een pocketvergister voorziet de boerderij van hernieuwbare energie, aangevuld met 600 zonnepanelen en een batterij voor energieopslag. Water wordt gezuiverd en hergebruikt, en bodems worden voor 90% niet-kerend bewerkt met altijd een bodembedekker in de winter. Via FarmFun ontvangen Bart en Marijke jaarlijks duizenden bezoekers die via teambuildingactiviteiten kennismaken met het leven op de boerderij en duurzame landbouw.

Zo willen ze de kloof tussen boer en burger dichten. Het verhaal van 'Oh!Lait', recht van de boer, sluit daarbij aan. ▶

Jan & Patrick Van der Velpen

Gemeente: Bierbeek

Activiteit: Appels en peren

Klimaatrobuuste appels en peren

Appels en peren hebben geen geheimen voor de broers Jan en Patrick Van der Velpen, tweede generatie fruittelers in Bierbeek. Toen ze het bedrijf overnamen van hun ouders, hebben ze meteen ingezet op rationeel energieverbruik en waterbeheer om het bedrijf weerbaarder te maken tegen de gevolgen van klimaatopwarming. Het irrigatiesysteem wordt voortdurend geoptimaliseerd en ze lieten een groot foliebassin aanleggen voor regen- en drainagewateropvang. Dankzij druppelirrigatie met een frequentiegestuurde doseerpomp wordt water efficiënt en uniform toegediend, en met een circulair drainagesysteem wordt overtollig water opgeslagen en hergebruikt voor nachtvorstberegening en gewaskoeling. Veel van wat ze doen, draait om samenwerking. Zo konden ze samen met ECoOB bijkomende zonnepanelen realiseren op de bedrijfssite en nemen ze onder andere deel aan een proefproject agrivoltaïcs met KU Leuven, waarbij fruitteelt en zonne-energie worden gecombineerd. Ze werken met een bodemsensorennetwerk en precisiebemesting via gps, en zetten in op lokale koolstofopbouw door het gebruik van houtsnippers en het inzaaien van microklavers als alternatieve stikstofbron. Een flink deel van de fruitproductie vindt haar weg naar de consument via de korte keten, onder meer in de vorm van appelsappen en fruit in de eigen hoefwinkel en via samenwerking met Kort'om Leuven.

Mitch Vermeiren

Gemeente: Meer (Hoogstraten)

Activiteit: Tomaten

Energiezuinige tomaten

Met Mitch Vermeiren als zaakvoerder van Meer Fresh Products zit het familiebedrijf al drie generaties lang in de glastuinbouw, met als specialiteit tomaten in allerlei variëteiten. Innovatie en duurzaamheid staan centraal. Op het bedrijf liggen vijf grote foliebassins waarin regenwater van serres en loodsen wordt opgevangen. Dit water wordt efficiënt ingezet voor irrigatie, nachtvorstbescherming en gewaskoeling, en via een circulair systeem wordt ook drainagewater gezuiverd en hergebruikt. Een deel van het opgevangen regenwater wordt bovendien gedeeld met de nabijgelegen varkensslachterij Comeco. De vijvers zijn deels afgedekt met drijvende zonnepanelen: 600 panelen voor eigen gebruik en 3000 panelen voor Comeco. Deze aanpak levert niet alleen groene stroom, maar beperkt ook verdamping en verbetert de waterkwaliteit. De opgewekte energie en warmte worden gedeeld met Comeco, waardoor het verbruik van fossiele brandstoffen sterk vermindert. Daarnaast beschikt het bedrijf over een warmtekrachtkoppeling (wkk), elektrische boilers en een CO₂-tank, waarmee energie, warmte en CO₂ optimaal worden benut in de serre. Ledbelichting, energieschermen en precisiewatergift zorgen voor verdere optimalisatie en energiebesparing. ■

© FOTO'S: DWY COGHE

Linea Trovata zorgt voor jouw duurzame energie

Dankzij Linea Trovata kan de Klimaatkoploper aan de slag met duurzame energie met de zon als basis. Met hun technische, digitale en financiële expertise realiseren ze de rendabelste energieoplossing. Als totaalpartner begeleiden ze klanten van A tot Z. Van het eerste gesprek tot oplevering, monitoring en onderhoud van de installatie, met volledige ontzorging van de klant als uitgangspunt. Sinds de oprichting in 2004 werkt Linea Trovata met respect voor mens en planeet. Ze minimaliseren hun ecologische voetafdruk via interne recyclage, duurzame materialen en gratis, correcte recyclage van zonnepanelen als erkend PV Cycle-inzamelpunt. Hun engagement blijkt ook uit langdurige partnerschappen zoals onder andere met Boerenbond.

Totaaloplossing op maat voor landbouwer

De landbouwsector ligt Linea Trovata nauw aan het hart. De mechanisering van landbouwprocessen en de sterk wijzigende energiemarkt vragen voor elk landbouwbedrijf een totaaloplossing op maat. Goedkope productie met zonnepanelen is de perfecte start, maar vraagt nu om een combinatie met batterijen en slimme sturingen. De laatste jaren heeft Linea Trovata de IT- en softwareafdelingen sterk uitgebreid. Hun sturingen maken de optimale combinatie tussen uw *assets*, rekening houdend met je verbruik. Hierbij installeren ze controllers om de nodige metingen te doen en zo een goed geheel te maken van zonnepanelen, batterijen, laadpalen en warmtepompen. Om hun engagement in de verf te zetten, zijn ze trotse partner van de Klimaatkoploper. De winnaar krijgt een groenestroompakket van Linea Trovata ter waarde van 8000 euro. De perfecte aanzet voor de uitbreiding van een duurzame energie-investering, zoals het aanschaffen van een batterij. ■

 www.lineatrovata.com

Wie wordt De Klimaatkoploper 2025?

Op 11 en 12 september ging de jury bij alle vijf laureaten op bedrijfsbezoek, om met eigen ogen en oren te zien en te horen welke klimaatinspanningen ze leveren. Op basis daarvan en van de eerder ontvangen klimaatdossiers maakt de jury zijn keuze. Geen eenvoudige opdracht, want de vijf bedrijven zijn zeer verschillend. De door hen aangeduide winnaar zal worden bekendgemaakt op de laatste van vier KBC-Klimaatavonden. Op deze niet te missen inspiratieavonden zullen de klimaataanpak in de sector en de verhalen van de verschillende laureaten uitvoerig aan bod komen. Ze vinden plaats op 1 december in **Gent**, Flanders Expo, 4 december in **Heusden-Zolder**, Watt17, 8 december in **Kasterlee**, den Eyck en 10 december in **Roeselare**, Fabriekspand. Een uitnodiging volgt nog.

Kies jouw favoriet en win ook zelf!

Tijdens de KBC-Klimaatavond op 10 december in Roeselare zullen naast De Klimaatkoploper 2025 ook de vier andere laureaten gehuldigd worden. Er is bovendien een speciale prijs weggelegd voor de winnaar van de publiekstemming. En jij kan mee bepalen wie deze publieksprijs in de wacht sleept! Welke laureaat kon jou het meest inspireren? Wie verdient het om extra in de bloemetjes te worden gezet voor de geleverde klimaatinspanningen. Je maakt ook zelf kans op een mooie prijs. Onder de stemmers worden twee verblijfscheques van Vlaanderen Vakantieland verdeeld, elk ter waarde van 250 euro. Stemmen kan vanaf nu op www.deklimaatkoploper.be

De Klimaatkoploper 2025 is een initiatief van Boerenbond, KBC en Cera, met de steun van SBB, Makita, Linea Trovata en ecoWise

Een bedrijfsoverdracht doe je niet uit de losse pols

Net zoals in andere sectoren is de overname van familiale land- en tuinbouwbedrijven een complex proces. Naast financiële, juridische en fiscale afwegingen spelen ook emoties en familiale relaties een belangrijke rol. Daarom richtten Boerenbond, Groene Kring, KBC en SBB in 2014 het Kenniscentrum Bedrijfsopvolging (KCBO) op. Ook dit jaar zetten we je graag aan het denken tijdens twee inspiratieavonden.

Anne-Marie Vangeenberghe, coördinator Kenniscentrum Bedrijfsopvolging

De voorbije jaren werkte het KCBO een vormingspakket en reeks brochures uit voor stoppers en starters in land- en tuinbouw. Die doelgroep doet ook een beroep op het KCBO voor advies en begeleiding bij de overdracht. KCBO kan daarvoor terugvallen op de experten van de partners die al hun kunde en ervaring inzetten. Kom luisteren naar wat zij te vertellen hebben.

Puzzelstukken van de bedrijfsoverdracht

Waar familiale opvolging decennialang evident was, stellen we al enkele jaren vast dat dit niet meer het geval is. Dus

start de zoektocht naar een niet-familiale overnemer. Hoewel de overdracht dan zakelijker benaderd wordt, blijft de overdracht, en de weg er naartoe, een emotioneel proces. Stoppers geven hun levenswerk af. Hun kinderen zitten met schuldgevoelens omdat zij het bedrijf niet voortzetten. Tegelijk verliezen zij ook hun thuis want een boerderij overdragen betekent doorgaans ook de woonst verlaten, het nest van ouders, kinderen en kleinkinderen.

't is duidelijk dat bij een bedrijfsoverdracht een puzzel van emotionele, financiële, juridische en fiscale aspecten moet gelegd worden. Je legt die puzzel niet in één jaar. Daarom advi-

seert het KCBO er tijdig aan te beginnen. Tussen beginnen denken en doen zit er soms tien jaar.

Kom naar de Inspiratieavond

We zetten je graag aan het denken tijdens de KCBO-inspiratieavonden. Zij die denken aan starten of stoppen in land- en tuinbouw zijn welkom op een van de twee locaties. Op dinsdag vier november gaat er een avond door in Heusden-Zolder en op donderdag zes november in Oostkamp. We laten je kennismaken met alle aspecten die aan bod komen bij de generatiewissel. In aparte sessies voor starters, stoppers, broers en zussen en partners, begeleid door experten van de KCBO-partners, wordt dieper ingegaan op wat er bij de deelnemers leeft. Zo leer je ook van elkaar.

Vormingsaanbod

Verder organiseert het KCBO een vormingscyclus voor wie meer juridische, fiscale en financiële informatie zoekt. In de opleiding 'Generatieoverdracht door-dacht' gaat er ook aandacht naar visievorming en samenwerken. Deze vijfde-lijge avondvorming start in januari 2026. In juni gaan we tijdens de patrimoniumavonden dieper in op de overdracht van het vermogen. Graag vestigen we ook de aandacht op de starterscursus. Deze cursus leidt tot het installatieattest in de land- en tuinbouw. Boerenbond organiseert ook de pensioenleergangen. Doelgroep zijn land- en tuinbouwers voor wie het pensioen nadert. ■

In aparte sessies voor alle betrokkenen wordt dieper ingegaan op wat er leeft.

i Meer info en de link om in te schrijven voor de vormingen vind je op www.kenniscentrumbedrijfsopvolging.be.

UITNODIGING

INSPIRATIE-AVOND BEDRIJFSOVERNAME

Een land- of tuinbouwbedrijf overnemen of overlaten blijft een hele uitdaging voor beide partijen. De klassieke generatie-overdracht waarbij het bedrijf binnen de familie blijft is geen zekerheid meer. Ook andere mensen kijken uit naar een loopbaan in de sector, of landbouwers denken na over een carrièreswitch. Voor al die mensen, voor alle (toekomstige)

starters en stoppers, organiseert het Kenniscentrum Bedrijfsopvolging een inspiratie-avond rond bedrijfsovername. Met dit inspiratiemoment willen we jullie aan het denken zetten. Welke mogelijkheden zijn er? Wat komt er allemaal kijken bij het stopzetten of opstarten van een landbouwbedrijf? Hoe vinden overnemer en overlater elkaar? Wie betrek ik hierbij en waar kan ik terecht voor begeleiding en advies? Tijdens de inspiratie-avond delen we onze kennis en ervaring maar kan je jouw ervaringen, vragen en bezorgdheden ook delen met andere aanwezigen.

Je gaat niet naar huis met een pasklare oplossing voor je eigen situatie. Je gaat wel

INSCHRIJVEN

Deelname is gratis, inschrijven verplicht op www.kenniscentrumbedrijfsopvolging.be of neem contact op via info@kenniscentrumbedrijfsopvolging.be of tel. 016 28 60 76

naar huis met heel wat peinzingen en een lijst van 'ankerpunten' die jou op weg helpen in het verdere verloop van jouw nieuwe start. Want zowel als overlater als als overnemer, of het nu binnen de familie gebeurt of daarbuiten, sta je voor een nieuwe uitdaging.

Welkom op één van onze twee inspiratie-avonden.

WAAR & WANNEER

19.30u onthaal,
20u start infosessie

Watt 17 Heusden-Zolder – 4/11
O'Forty Oostkamp – 6/11

Het Kenniscentrum Bedrijfsopvolging is een initiatief van

Kenniscentrum
BEDRIJFSOPVOLGING
je wissel op de toekomst

**Je hoofd
vrijhouden voor
wat echt telt?**

Laat Acerta je ontzorgen van al je
loon- en personeelsadministratie.

acerta omdathet *loont*.be

Varkenshouders verkennen innovatieve reductietechnieken

In september gingen Belgische en Nederlandse varkenshouders de boer op om bij hun collega's systemen te ontdekken die de ammoniakemissie in varkensstallen reduceren. De TracVac en het Trac Reno mestschuifstelsel konden in de bedrijfspraktijk worden bekeken. De algemene teneur was positief. Maar de aanwezigen keken ook expliciet naar het beleid, dat dringend aan de bak moet, als het wil dat zulke innovatieve systemen ook in Vlaamse varkensstallen een plaats krijgen.

Liesbet Corthout

De bedrijfsbezoeken kaderden in Tour de Boer voor varkenshouders. De eerste stop was bij varkenshouder Koen Wouters die gebruik maakt van het TracVac-systeem. Wouters zette het label Diva-varkens in de markt en wil zijn varkens vermarkten met meerwaarde. De TracVac maakt daar deel van uit. "Onze vleesvarkens liggen op strooisel in een eigen concept: grote groepen die vol-

doende licht en ruimte hebben. Ik wilde specifiek geen potstal met stro. Als het stro de mest en urine moet opnemen, ontstaat er te veel ammoniak. Hier moeten de dieren hun behoefte doen op de rooster. In het begin was het mestliggedrag niet goed en mestten ze onvoldoende op de rooster. Nu we werken met vloervoeding gaat het beter maar de vermenging van strooisel, mest en voeder is niet ideaal. Ook de vervui-

ling van de drinkbak viel tegen. Die hebben we nu verplaatst. Zo blijven we doorontwikkelen en intussen zijn we best wel tevreden van het systeem."

Wifi in de put

"De robotstofzuiger rijdt ieder half uur uit. Na zijn ronde keert hij terug en laadt hij op. Hij stofzuigt de vloer van de mestkanalen onder het (beperkte) roostergedeelte van het hok (circa 1,5 meter breed) en deponeert de mest in een opslagtank. In het begin hadden we wat problemen met het wifisignaal in de put. De robot volgt een geprogrammeerde route, maar hij heeft dus wificontact nodig om te weten waar hij is. Dat hebben we intussen kunnen oplossen. De vloer is gewoon beton, niet gecoat of behandeld. Dat scheelt ook weer in de kosten."

Een veertigtal Vlaamse en Nederlandse varkenshouders en geïnteresseerden was present op de Tour de Boer over technieken voor ammoniakreductie in de varkensstal.

© FOTOS: LIESBET CORTHOUT

Varkenshouder Koen Wouters is enthousiast over de TracVac. De luchtkwaliteit in de stal is beter en er zijn veel minder vliegen.

Op de tweede locatie konden de bezoekers het Trac Reno-systeem in werking zien.

“We merken een groot verschil in stal-klimaat. Er zijn met name veel minder vliegen. Aangezien we 85% dichte vloer hebben, is de luchtkwaliteit slecht als de varkens allemaal verkeerd mesten. Gaan ze allemaal op de rooster, is het hier in de stal superfris. Het systeem zorgt er ook voor dat de longen van de varkens veel schoner zijn. Gezondere varkens zorgen voor een betere voederconversie. Doordat je minder voer nodig hebt, bespaar je ook via die weg CO₂. Een bijkomend voordeel.”

“De mest wordt nu verzameld in een buffervat en vanaf daar naar een grotere silo gepompt. Een volgende stap zou kunnen zijn om een vergister op het bedrijf te installeren die de energie uit de verse mest kan benutten.”

Lagere afzetkosten voor mest

Het tweede bezoek vond plaats bij een varkensbedrijf in Nuland (NL). Daar was het opzet om te kiezen voor dagont-

mesting onder de drachtige zeugen. Omdat het bedrijf 100 hectare eigen grond heeft, is er een lokale bestemming voor de dunne fractie. Via een overeenkomst met een biovergister in Tilburg is ook de afzet van de vaste mest gegarandeerd. De stal heeft een standaard indeling. Onder de dichte vloer zitten de *holding tanks* voor de dunne fractie; de schrapper werkt onder een deel van de roosters. De dikke mest wordt afgevoerd en op een vrachtwagen geschept. Het idee achter de schrapperbaan is om te werken met een draingoot. De urine loopt in de drainbuis en verdwijnt dus zonder contact te maken met de mest. De schrapper wordt voortbewogen met een touw. De techniek zorgde op dit bedrijf voor een reductie van de afzetkosten van de mest. Wie in een regio zit waar de afzetkosten voor mest lager zijn, zal er uiteraard langer over doen om deze investering terug te verdienen. ■

De tijd dringt

Rik Bogaert is varkenshouder in West-Vlaanderen en lid van het hoofdbestuur van Boerenbond. Hij trotseerde de drie uur durende autorit naar Nederland om de technieken te ontdekken. “Ik ben geïnteresseerd in brongeerichte maatregelen, omwille van hun positieve impact op de gezondheid van de dieren én de boer. Er zit wel potentieel in verse mest, zowel in de dikke als dunne fractie. Afhankelijk van of je eigen grond hebt of niet, kan je opteren voor scheiding. Als varkenshouder zou je tot 170 eenheden dierlijke mest kunnen gaan, maar dat kan nu niet vanwege de hoeveelheid fosfor. Deze systemen zijn voor mij niet nieuw. Ik ging ze eerder al bekijken in Bretagne in Frankrijk. Ik zou wel voor een van deze oplossingen willen kiezen, maar ik kan dat momenteel niet omdat ik aan de 70%-reductieregel moet voldoen. Als ik zorg voor een beter stalklimaat, kan mijn luchtwasser geen 70% stikstof meer filteren uit de stallen. En dat is jammer want volgens mij zijn de systemen die we gezien hebben wel duurzaam. Je hebt er geen water voor nodig en de energievraag is lager dan bij een luchtwasser. Er moet nu zo snel mogelijk werk van gemaakt worden om deze systemen op de AEA-lijst met ammoniakemissiearme stalsystemen te krijgen. Want zulke mooie systemen zijn nu in de praktijk niet toepasbaar en de tijd dringt richting 2030. Ik vrees dat de systemen pas te laat op de markt zullen komen, waardoor wij er voor 2030 nog geen gebruik van zullen kunnen maken.”

Uitdagingen voor de fruitsector

Koper onder druk

Het afgelopen jaar is er veel te doen geweest rond het gebruik van koperhoudende middelen. Deze middelen zijn essentieel voor veel fruitteelers, zowel in de biologische als conventionele teelt. Helaas is aangekondigd dat vier veelgebruikte koperproducten voor de bestrijding van schurft bij appel- en perenbomen binnenkort niet meer toegelaten zullen zijn. Wat is nu de situatie en wat kunnen telers verwachten voor de toekomst?

Michelle Holtappels, pcfruit

Concreet gaat het over de beschikbaarheid van Blue Shield HIBIO, Copernico HIBIO, Hydro Super 25 WG en Super Koper 25 WG. Deze koperhoudende middelen blijven nog een tijdje beschikbaar, maar het einde van hun toelating is in zicht. Vanaf 24 februari 2026 mogen deze producten niet meer gebruikt worden.

De overgangperiode verloopt in fases. Tot 23 augustus 2024 kon de fabrikant de middelen nog op de markt brengen en opslaan. Handelaars en telers konden tot 23 februari van dit jaar de producten nog kopen en bewaren. Het gebruik van de middelen blijft toegestaan tot 23 februari van volgend jaar. Dit jaar waren er voldoende voorraden beschikbaar, waardoor telers hun voorraad dit jaar tijdig konden opslaan en het product gedurende het seizoen nog hebben kunnen inzetten.

Over het algemeen is de toekomst van koperhoudende middelen op dit moment onzeker.

Waarom onder druk?

Koper als actieve stof wordt momenteel opnieuw beoordeeld op Europees niveau. Deze herbeoordeling zorgt voor onzekerheid (omwille van ecotoxische indicaties) over de toekomst van koperhoudende middelen in de hele Europese Unie. Daarnaast is in België het nationale herevaluatieproces afgerond voor de vier eerder vermelde producten, die werken op basis van koperhydroxide. Er werd besloten om de toelating van de vier koperproducten in te trekken, omdat het dossier van de erkenningshouder niet voldeed aan de nationale eisen voor verlenging. Andere koperproducten, zoals Hydro WG (gebruikt voor de bestrijding van kanker bij pitfruit), blijven voorlopig wel toegestaan. Maar door de onzekerheden rond de herbeoordeling zijn erkenningshouders terughoudend met het uitbreiden van hun toelatingen. Er werd reeds een 120-dagenregeling aangevraagd voor de producten van Industrias (Hydro WG en KO-plus 40) en deze werd voor 2025 goedgekeurd. Voor 2026 zal bekeken moeten worden of deze aanvraag opnieuw ingediend kan worden.

Wat in de komende jaren?

Over het algemeen is de toekomst van koperhoudende middelen op dit

moment onzeker. Voor 2025 kunnen telers nog Blue Shield HIBIO, Copernico HIBIO, Hydro Super 25 WG en Super Koper 25 WG gebruiken en de 120-dagenregeling voor Hydro WG en KO-plus 40 tegen schurft werd goedgekeurd. In 2025 wordt de situatie voor koperhydroxide opnieuw geëvalueerd, rekening houdend met het EU-evaluatieproces en indien mogelijk zal opnieuw een aanvraag voor een 120-dagenregeling in 2026 ingediend worden.

Zijn er alternatieven?

Op dit moment zijn er nog geen middelen beschikbaar die koper als schurftbestrijder volledig kunnen vervangen. Daarom wordt de 120-dagenregeling gezien als een tijdelijke oplossing. Tegelijkertijd blijft er onderzoek plaatsvinden naar nieuwe, duurzame alternatieven en methoden om ziekten in de (biologische) fruitteelt aan te pakken zonder koper. Verder doet pcfruit ook onderzoek op resistente rassen en andere bestrijdingsmethoden, maar dit kost tijd.

Conclusie

Voor de toekomst biedt een 120-dagenregeling een tijdelijke oplossing terwijl de herbeoordelingen lopen. De sector blijft alert en in contact met de bevoegde instanties om oplossingen te vinden voor de toekomstige inzet van koper in de fruitteelt. ■

© PCFRUIT

Vraag voor Chris Botterman

Hoofd Sociale Zaken Boerenbond

Maak je als landbouwer gebruik van de seizoenregeling?

Op heel wat landbouwbedrijven zijn de najaarswerkzaamheden volop aan de gang. Er is veel werk op de boerderij en de dieren komen in het najaar ook terug op stal. Het inzetten van tijdelijke werkrachten via de seizoenregeling kan voor veel bedrijven interessant zijn.

Iedereen die dat wil, kan gedurende 50 dagen per jaar werken via dit systeem. Het kan gaan om iemand die een paar dagen verlof neemt, iemand die in ploeg werkt, iemand die op zaterdag wil komen helpen, enzovoort. Het kan zelfs gaan om iemand die bij een andere werkgever al een voltijdse job heeft. In België kan men op hetzelfde moment twee of meer werkgevers hebben. Ook jongeren kunnen in deze regeling werken. De seizoenregeling geldt voor onbepaalde duur. Als werkgever kun je dit systeem gedurende het hele jaar toepassen. Er kunnen meerdere tijdelijke krachten tegelijkertijd aan het werk zijn. De tewerkstelling gebeurt met dagcontracten. Er moet elke dag voor de aanvang van het werk een Dimona-aangifte worden gedaan. Als werkgever kun je zelf de dagen kiezen waarop iemand wordt ingezet. Er is een wettelijk vermoeden dat de overeenkomst automatisch 's avonds stopt. Je kunt van deze soepele regeling gebruikmaken voor werkzaamheden op de hoeve, voor het verzorgen van de dieren, voor voorjaarsactiviteiten op het veld, voor het zaaien, enzovoort. Via deze regeling werkt iedereen op een wettelijke manier en is men verzekerd als er zich een (arbeids)ongeval voordoet. Vandaag de dag laat men soms kennissen meehelpen zonder statuut en neemt men onnodige risico's.

Zeer beperkte loonkost

De seizoenregeling is geen duur systeem omdat dat de sociale bijdragen niet berekend worden op het werkelijke loon maar op een forfaitair dagloon. Het uurloon bedraagt vanaf 1 januari 2025 12,16 euro. De socialezekerheidsbij-

drage wordt berekend op een dagbedrag van slechts 13,01 euro. Per dag moet je dus 4,66 euro aan de RSZ betalen, wat veel minder is dan bij reguliere arbeid. Hierdoor bedraagt de loonkost (loon + RSZ) 13,15 euro per uur. ■

Specifieke regeling voor de dierlijke sectoren

Voor alle dierlijke sectoren zijn er 100 halve dagen seizoenarbeid. Deze regeling geldt voor de melkveehouderij, de varkenshouderij, de pluimveehouderij, de schapenhouderij, enzovoort. Gemengde bedrijven die ook dieren houden, kunnen deze specifieke seizoenregeling ook toepassen voor zover het gaat over werkzaamheden die met dieren te maken hebben. In de dierlijke sectoren kan er een Dimona-aangifte voor een halve dag gedaan worden. Je moet een gelegenheidsformulier aanvragen bij het Sociaal Fonds Landbouw. De 100 halve dagen zijn een interessante regeling voor onze bedrijven. De sociale bijdrage per dag is ook slechts 4,66 euro.

Fiches voor de landbouwsector

Om de verschillende mogelijkheden rond de inzet van externe arbeid in de landbouw in kaart te brengen, hebben we een aantal fiches opgesteld die rond deze periode verspreid worden. Hierbij hebben we ook oog voor de loonkosten (met voorbeelden) en administratie. De seizoenregeling is één van de mogelijkheden. Deze vind je op www.boerenbond.be terug, zoek op 'seizoenregeling.'

Via www.boerenbond.be/vraaghetaan beantwoordt Chris Botterman nog andere vragen rond sociale zaken of kan je zelf een vraag stellen.

De focus van Stiel van oktober

Pipa Jacobs, communicatiemedewerker bij Groene Kring

Jonge boeren, levende grond

Volg jij binnenkort de bachelor agro-ecologie?

Hogescholen zetten al langer dan vandaag in op agro-ecologie. Zo zit de richting al verweven in de bachelor agro- en biotechnologie bij Odisee. Sinds dit jaar kan je ook bij HOGENT afstuderen met een uitstroomprofiel agro-ecologie. Volgens docent Véronique De Bleeker is agro-ecologie een vorm van systeemdenken: de hele keten wordt erin meegenomen. Als je dus geboeid bent door hoe je planten en dieren kweekt, inzicht wil krijgen in de uitdagingen van ons huidig landbouw- en voedselsysteem en alles te weten wil komen over kringlopen, bodemgezondheid, biodiversiteit en ecologische interactie, dan is deze opleiding geschikt voor jou.

Bodemzorg als kern van toekomstige landbouw

Tuur Vandeweyer (42) en Stefan Muijtens (50) ondersteunen het demonstratieproject 'Jonge boeren, levende

grond' via webinars, Lighthouse Farms en het lerend netwerk. Als adviseurs zijn ze al geruime tijd bezig met principes uit de agro-ecologie. Tuur richtte LATitude op als antwoord op de groeiende vraag naar praktijkgerichte begeleiding bij de omschakeling naar regeneratieve landbouw. Ondertussen richtte Stefan 20 jaar geleden zijn bedrijf LandbouwAdviseur op. Zijn doel is het coachen van ondernemers in vakmanschap. Beiden geloven in de bodem als kern van toekomstgerichte landbouw.

De Lighthouse Farms van het demonstratieproject

Met het demonstratieproject 'Jonge boeren, levende grond' ging Groene Kring langs bij 'Lighthouse Farms.' Dat zijn landbouwbedrijven die bezig zijn met principes uit de agro-ecologie. In elke provincie organiseerden we bezoeken, telkens onder begeleiding van een expert. Je leest er meer over in de *Stiel* van oktober. ■

Met het demonstratieproject 'Jonge boeren, levende grond' ging Groene Kring langs bij 'Lighthouse Farms.'

Bert heeft een gemengd en loonwerkbedrijf

Bert Defruyt (33) uit Groene Kring Diksmuide heeft een gemengd bedrijf en een loonwerkbedrijf in Nieuwpoort. Hij nam deel aan het demonstratieproject 'Jonge boeren, levende grond.' Zijn interesse voor alles wat met bodem te maken heeft begon bij zijn interesse in machines.

Door uit te zoeken welke machine geschikt is voor elke bodem, ontdekte hij de wereld van vereenvoudigde toepassing van grondbewerking. Het project 'Jonge boeren, levende grond' is dan ook op zijn lijf geschreven. "Basisprincipes als complexe groenbesters, goede teeltrotatie en integratie van dieren werken écht", laat hij weten.

Groene Kring

voor jonge land- en tuinbouwers

Wil je lid worden van Groene Kring?
Mail naar info@groenekring.be.
Meer info op www.groenekring.be.

Agenda

Deze vormingen zijn exclusief voor onze leden.
De meest actuele informatie vind je op
www.boerenbond.be/vorming

Online

Aanvullende opleiding fytolicentie: Zet een punt achter puntvervuiling (serrespuiten)

Spreker: Stef Laurijssen

- 2 oktober, 20 uur
- Onlinevorming
- Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
Boerenbond

Aanvullende opleiding fytolicentie: Correct werken met je spuittoestel in tuinaanleg en groenvoorziening

Spreker: Guy Van Doninck

- 7 oktober, 20 uur
- Onlinevorming
- Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
Boerenbond

Aanvullende opleiding fytolicentie: Correct werken met je veldspuit

Spreker: Thomas Lemmens

- 9 oktober, 20 uur
- Onlinevorming
- Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be
Boerenbond

Antwerpen

Glastuinbouw: Veilig werken op hoogte en met elektrische transpallet

Sprekers: Karlien Van den Broeck, Bjorn Snoeck

- 7 oktober, 19,30 uur
- Van Bulck, Putte
- Karliën Van den Broeck, karlien.van.den.broeck@boerenbond.be,
Het aantal deelnemers is beperkt. Snel inschrijven is de boodschap via boerenbond.be
Boerenbond

Infosessie verplichte e-facturatie

Spreker: David Deheyder

- 9 oktober, 20 uur
- Boerenbond, Geel
- Alle info en inschrijven (verplicht) via boerenbond.be of
016 28 61 61
Boerenbond

Boerenbond vormt met de financiële steun van de Vlaamse Gemeenschap en de Europese Unie

Medegefinancierd door
de Europese Unie

© MARCO MEERTENS

Behaal je rijbewijs G binnenkort ook in Kortemark

VORMING Momenteel kan je op elf locaties in Vlaanderen de praktijkopleiding volgen om je rijbewijs G te behalen. Vanaf april 2026 wordt dit aanbod uitgebreid met een extra locatie in Kortemark. Deze uitbreiding komt er door een stijgende vraag naar praktijklessen in de regio West-Vlaanderen.

Het rijbewijs G is verplicht voor wie met land-, tuin- en/of bosbouwvoertuigen op de openbare weg wil rijden. Steeds meer jongeren (vanaf 16 jaar) en professionals volgen de opleiding om wettelijk én veilig met tractoren en machines te kunnen werken.

De praktijkopleiding omvat acht uur individuele opleiding door een rijinstructeur, met oefeningen op een terrein en op de openbare weg. Het geheel wordt afgesloten met een examen. Inrichter is AgroCampus vzw, het vormingscentrum van Boerenbond, Groene Kring en Ferm voor Agra-vrouwen. Ben je lid, dan krijg je een korting. Een plaats reserveren voor de opleiding in Kortemark kan nu al via www.agrocampus.be, waarop je ook alle informatie kan terugvinden over de andere locaties. ■

Stijn Deputter, relatiebeheerder rijbewijs G

Fyto licentie

Behaal je fytolicentie bij Boerenbond.
Activiteiten met een blauwe titel
komen in aanmerking
als bijscholing voor je fytolicentie.

Vraag advies aan onze experts

Als lid van Boerenbond (reeks 1 en 2) kan je **advies** vragen over een zeer breed gamma van onderwerpen. Vragen over de pachtwetgeving, ruimtelijke ordening, bouw- en milieuvergunningen, sociaal statuut ... Je kan ze stellen aan onze experts tijdens hun **zitdagen**. Langskomen kan enkel **op afspraak!** Het eerstelijnsadvies van Boerenbond is het **eerste half uur gratis**. Voor eventuele nazorg (dossier samenstellen, formulieren invullen ...) of permanente dossieropvolging wordt een vergoeding gevraagd. Voor gespecialiseerde aangelegenheden wordt doorverwezen naar een expert van SBB.

Antwerpen

	datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Brecht	7 okt	dinsdag (9.30-12.00)	016 28 61 61	SBB, Vaartstraat 79
Sint-Katelijne-Waver	8 okt	2e en 4e woensdag (9.30-12.00)	016 28 61 61	SBB, Mechelsesteenweg 109 A
Geel	9 okt	donderdag (9.30-12.00)	016 28 61 61	Boerenbond, Maal 1

Vlaams-Brabant

	datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Pepingen	6 okt	maandag (10.00-14.00)	016 28 61 61	Dravershof, Ninoofsesteenweg 94
Leuven	7 okt	dinsdag (9.00-12.00)	016 28 61 61	Boerenbond, Diestsevest 40
Londerzeel	8 okt	2e en 4e woensdag (9.00-13.00)	016 28 61 61	Gildenhuis, Gildenstraat 19
Neerlinter	16 okt	1e en 3e donderdag (9.30-12.00)	016 28 61 61	KBC Verzekeringen, Kasteelstraat 8
Bekkevoort	9 okt	2e en 4e donderdag (9.30-12.00)	016 28 61 61	SBB, Staatsbaan 106

Limburg

	na afspraak	enkel op afspraak	telefoon	adres
Genk	na afspraak	na afspraak	011 30 37 10	Boerenbond, Jaarbeurslaan 29, 2de verdiep
Sint-Truiden	14 okt	tweewekelijks op dinsdag (9.00-12.00)	011 30 37 10	SBB, Tiensesteenweg 178, blok A (boven Decathlon)
Bree	8 okt	tweewekelijks op woensdag (9.00-12.00)	011 30 37 10	SBB, Peerderbaan 21
Tongeren	16 okt	tweewekelijks op donderdag (9.00-12.00)	011 30 37 10	SBB, Aniciuspark 16

Oost-Vlaanderen

	datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Aalst	7 okt	tweewekelijks op dinsdag (9.30-12.00)	09 243 88 28	SBB, Korte Keppestraat 7 bus 11
Oudenaarde	8 okt	tweewekelijks op woensdag (9.30-12.00)	09 243 88 28	SBB, Wortegemstraat 22
Zottegem	9 okt	tweewekelijks op donderdag (9.30-12.00)	09 243 88 28	K40, Kloosterstraat 40
Maldegem	7 okt	tweewekelijks op dinsdag (9.00-12.00)	0474 49 75 58	SBB, Koning Leopoldlaan 81G
Lochristi	9 okt	donderdag (9.00-12.00)	0474 49 75 58	SBB, Rivierstraat 62
Sint-Denijs-Westrem	9 okt	donderdag (14.00-16.00)	0474 49 75 58	Boerenbond, Kortrijksesteenweg 1144 J
Beveren	8 okt	2e en 4e woensdag (13.00-16.00)	016 28 61 61	SBB, Gentseweg 188

West-Vlaanderen

	datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Diksmuide	6 okt	maandag (9.00-12.00)	0478 34 39 50	SBB, Kaaskerkestraat 100
Roeselare	7 okt	dinsdag (9.00-16.00)	051 26 03 80	Boerenbond, Diksmuidsesteenweg 406
Veurne	8 okt	woensdag (9.00-12.00)	0478 34 39 50	Dienstencentrum De Zonnebloem, Zuidstraat 67
Loppem	7 okt	dinsdag (14.00-16.00)	0474 49 75 58	SBB, Autobaan 6A
Gistel	14 okt	tweewekelijks op dinsdag (9.00-11.30)	0474 49 75 58	Vrijtijdscentrum Zomerloos, Sportstraat 1
Ieper	14 okt	tweewekelijks op dinsdag (9.30-13.00)	09 243 88 28	SBB, Diksmuidseweg 95
Zwevegem	15 okt	tweewekelijks op woensdag (9.00-12.00)	09 243 88 28	SBB, Harelbeekstraat 169
Tielt	16 okt	tweewekelijks op donderdag (8.30-12.00)	09 243 88 28	SBB, Sint-Janstraat 185

Heb jij een vraag over je bedrijf? Bel dan onze advieslijn 016 28 61 61.

Mailen kan ook naar advies@boerenbond.be.

eerste halfuur
is gratis

**BOEREN
BOND**
adviseert

Inspraak op ontwerp GRUP Mondingsgebied Grote Nete van start

RUIMTELIJKE ORDENING Op 4 juli 2025 heeft de Vlaamse Regering het ontwerp gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Mondingsgebied Grote Nete voorlopig vastgesteld. Momenteel loopt de inspraakperiode op dit ontwerpplan nog tot 14 november 2025.

Infovergadering Boerenbond

Het plan heeft betrekking op delen van het grondgebied van de gemeenten Lier, Nijlen en Berlaar. De Vlaamse Regering engageert zich hiermee om bestemmingswijzigingen en aanpassingen van de stedenbouwkundige voorschriften door te voeren. Het ontwerpplan stelt onder andere voor om percelen van agrarische bestemming naar groene bestemming of bouwvrij agrarisch gebied te herbestemmen. Tijdens een ledenvergadering zullen de plannen en de bijhorende stedenbouwkundige voorschriften worden toegelicht en zal er informatie worden gegeven over de manier waarop je individueel bezwaar kan aantekenen. Tot slot zal Boerenbond een algemeen bezwaar formuleren. Tijdens dit infomoment wordt het ontwerpbezwaar toegelicht en kunnen aanwezigen nog aanvullingen of opmerkingen geven. Deze infovergadering gaat door op 15 oktober om 20 uur de parochiezaal van Lier (Mechelsesteenweg 233). Inschrijven voor dit moment kan je via de Boerenbondwebsite.

Verder traject

Na het openbaar onderzoek neemt de Vlaamse Regering een definitieve beslissing over het plan. De geformuleerde opmerkingen tijdens het openbaar onderzoek kunnen nog aanleiding geven tot aanpassing van het ontwerpplan. ■

Lien Vandebroeck, regioconsulent,
lien.vandebroeck@boerenbond.be

Boeren(bond)jaar begint!

BEWEGING Met de vergaderingen 'Boeren(bond)jaar begint' is de voorbije maand het startschot gegeven voor een nieuw en veelbelovend werkjaar, samen met de besturen van de bedrijfsgilden uit de hele provincie.

Tijdens drie inspirerende regionale avonden sloegen de bestuursleden de handen in elkaar om een sterk en gevarieerd winterprogramma uit te werken. Binnenkort kan je dus uitkijken naar één of meerdere boeiende vergaderingen die jouw lokale bedrijfsgilde voor je in petto heeft. Naast het brainstormen en het maken van afspraken rond het werk-

jaar, gaf een directielied ook telkens een boeiende inktijk in de digitale upgrade waar Boerenbond volop op inzet. Uiteraard werd er nadien ook tijd gemaakt voor een gezellige babbel met een hapje en een tapje. Tot slot willen we alle bestuursleden van de bedrijfsgilden bedanken die zich inzetten om een aantrekkelijk en waardevol winterprogramma op poten te zetten. We wensen alle leden alvast leerrijke, inspirerende én gezellige bedrijfsgildevergaderingen toe, georganiseerd door hun lokaal bestuur! ■

Iris Janssens, Lien Vandebroeck,
Lore Van Looveren, regioconsulenten

Smalle wegen, grote machines

VERKEERSVEILIGHEID Bedrijfsgilde Londerzeel signaleert knelpunten op de weg. Om aandacht te vestigen op de dagelijkse uitdagingen waarmee landbouwers op de Londerzeelse wegen worden geconfronteerd, organiseerden de bedrijfsgilde Londerzeel, Loonwerken Heyvaert en gemeenteraadslid én landbouwer Guido Robberechts een opvallende rondrit met landbouwvoertuigen door de gemeente.

Ook de schepen van Landbouw en Openbare Werken en de schepen van Mobiliteit namen deel aan deze verkenningstocht. "Tijdens de rondrit werd duidelijk dat landbouwvoertuigen het in Londerzeel vaak bijzonder moeilijk hebben om zich veilig en vlot te verplaatsen",

aldus Robberechts.

Landbouwers stuiten dagelijks op verschillende knelpunten zoals smalle doorgangen, hinderlijke paaltjes langs de weg en verkeersborden die te dicht bij de rijbaan staan. Er is volgens de initiatiefnemers meer nood aan betere verbindingswegen en meer aandacht voor landbouwverkeer bij het ontwerp en de inrichting van het lokale wegennet. De aanwezige schepenen engageerden zich om de verzamelde knelpunten door te geven aan de bevoegde diensten, zodat hiermee rekening kan worden gehouden bij toekomstige aanpassingen aan de infrastructuur. ■

Lukas Cuyle, regioconsulent
lukas.cuyle@boerenbond.be

Start openbaar onderzoek GRUP Herkenrodebossen

RUIMTELIJKE ORDENING Sinds 16 september is het openbaar onderzoek rond het Gewestelijk Ruimtelijk Uitvoeringsplan (GRUP) Herkenrodebossen van start gegaan. Met de uitvoering van een GRUP worden planologische bestemmingen gewijzigd en kunnen overdrukken (bouwvrij, ecologisch belang ...) aangeduid worden.

Doelstelling

Even terug in de tijd: in de jaren 90 werden grote landbouwgebieden afgebakend als herbevestigd agrarisch gebied. Waar nog discussie over was, werden de agrarische gebieden niet herbevestigd en werd er voor die gebieden later een visie uitgewerkt. Zo ook voor het gebied tussen Herk-de-Stad,

Spalbeek, Stevoort en Runkst. Een belangrijk element in de visie van 2005 voor dat gebied is een bosuitbreiding met 135 ha. Ook is er sprake van herbevestigd agrarisch gebied af te bakenen en agrarisch gebied met natuurverweving.

Twee deelgebieden

Het voorliggend plangebied bestaat uit twee deelgebieden: Herkenrodebossen en Wijerbos. In het deelgebied van de Herkenrodebossen wordt er centraal een bosgebied aangeduid. Dat bosgebied is momenteel deels bos, deels al van ANB en nog niet bebost of deels nog in landbouwgebruik. Omliggend wordt het agrarisch gebied aangeduid. Rond de huiskavels is dit zuiver agrarisch gebied, daarnaast ook

een aanzienlijk deel bouwvrij. Rond het oostelijk deel van de Kermtstraat komt er een ecologisch belang bovenop, rond het westelijk deel van de Kermtstraat komt er een overdruk van natuurverweving. Het deelgebied rond Wijerbos was tot nu ingekleurd als ontginningsgebied voor leem (en in landbouwgebruik). De percelen zijn sinds 2024 eigendom van ANB en worden op het plan ingekleurd als bosgebied.

Gevolgen

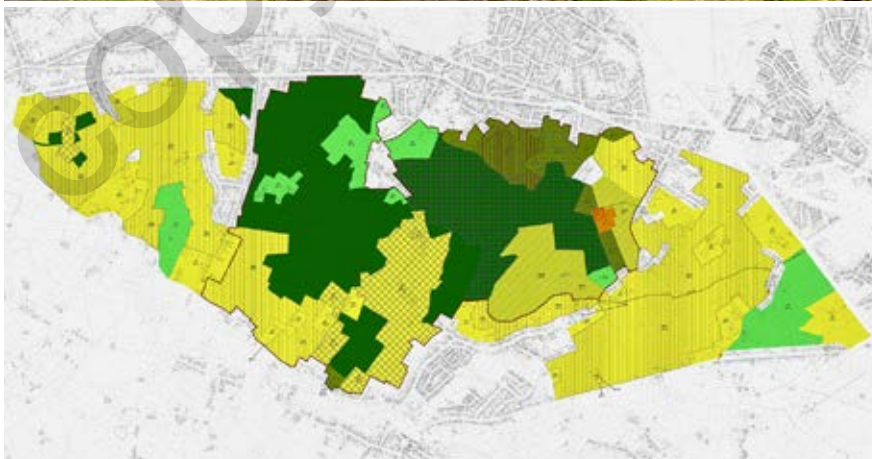
Het belangrijkste gevolg is de bestemmingswijziging van agrarisch gebied naar bosgebied. Voor de eigenaars is er een kapitaalschadecompensatie voorzien. Voor de gebruikers hangt het er vanaf of er een ontheffing op nulbemesting mogelijk is. Dit zal per perceel bekeken moeten worden en hangt onder andere af van de grootte van het perceel (minimaal 0,5 ha), de bwk-code of het gebruik (akker, intensief of extensief grasland).

Infovergadering en openbaar onderzoek

Iedereen kan de plannen inkijken via www.vlaanderen.be/herkenrodebossen-en-wijerbos. Op woensdag 8 oktober van 16 tot 20 uur organiseert de overheid een infovergadering in zaal Steborg. Reageren op het GRUP kan tot en met vrijdag 14 november. Boerenbond organiseert op woensdag 15 oktober een infovergadering, ook in zaal Steborg. Inschrijven is noodzakelijk en kan via: limburg@boerenbond.be of 011/30 37 00. ■

Heidi Pinxten, regioconsulent
heidi.pinxten@boerenbond.be

Het belangrijkste gevolg is de bestemmingswijziging van agrarisch gebied naar bosgebied.

Openvelddag met oog voor problemen in de witloofwortelteelt

Klaar Elsen van het Praktijkpunt geeft toelichting bij een proefopzet met gewasbeschermingsmiddelen.

ONDERZOEK Naar jaarlijkse traditie organiseert het Praktijkpunt Landbouw Vlaams-Brabant in het najaar een openvelddag voor witloofteelers. Het ideale moment om weer helemaal mee te zijn met de laatste onderzoeksresultaten en de uitgelezen kans om collega's nog eens te ontmoeten voordat de drukke rooiperiode van start gaat.

Uitdaging 1: onkruid

Witloofwortels staan een heel lange periode op het veld. Onkruid is dus een van de grootste uitdagingen in de teelt. De laatste jaren zijn er steeds minder middelen beschikbaar om onkruid in witloof te bestrijden. Daarom blijft het Praktijkpunt ook steeds nieuwe middelen, spuitschema's en alternatieve bestrijdingstechnie-

ken testen om de onkruidbestrijding even goed te kunnen blijven doen als vroeger. De proeven waren veelbelovend. Zowel mechanisch als chemisch zitten er oplossingen in de pijplijn.

Uitdaging 2: insecten

De wollige slawortelluis en de witloofmineervlieg blijven grote schade toerichten aan de witloofwortels en achteraf ook aan de witloofkrop. Ook op de monitoring en bestrijding van deze insecten zet het Praktijkpunt hard in. In de monitoring worden grote stappen vooruitgezet door het verbeteren van modellen en het verfijnen van de voorspelling van de vluchten. De bestrijding wordt dan weer aangepakt door nog beter de leefwijze van deze insecten te leren kennen en op die manier zo vroeg mogelijk in te grijpen in de levenscyclus.

Uitdaging 3: administratie

Landbouwers, maar dus ook witloofteelers worden meer en meer geconfronteerd met bijkomende administratie. Ook op vlak van gewasbescherming is dit het geval. Zo verwacht de overheid dat er vanaf 2026 een digitaal gewasbeschermingsmid-

delenregister zal moeten worden bijgehouden. "De verplichting om dit digitaal te doen gaat waarschijnlijk wel nog met een jaar worden uitgesteld", laat Matthias Abts van het Agentschap Landbouw & Zeevisserij weten. Heel wat van de zaken die verwacht worden in dit register, houden telers nu ook al bij op teeltfiches of in teeltregistratiesystemen. Er komen wel weer enkele extra verplichtingen bij.

Uitdaging 4: goede uitwisseling

In een steeds kleiner wordende sector is het belangrijk om goed met elkaar in contact te blijven. Dagen als deze zijn ideaal om met elkaar van gedachten te wisselen. Ook voor het Praktijkpunt is dit heel nuttig. Wie met ideeën of vragen zit over het onderzoek kan altijd terecht bij de onderzoekers of het directieteam. Zijn er zaken die volgens jou eens onderzocht of bekeken moeten worden? Geef het dan zeker mee, hoe zot het soms ook klinkt. Deze input is cruciaal voor de werking van het Praktijkpunt en zorgt ervoor dat de prangendste problemen het eerst aangepakt worden! ■

Christien Miroir, sectorconsulent
christien.miroir@boerenbond.be

Witloofteelers bestuderen de resultaten van de proeven.

Ruilverkaveling Schelde-Leie: een stap vooruit

Startavond voor bestuursleden bedrijfsgilden

BEWEGING De startavond van de bestuursleden van de bedrijfsgilden vond op een bijzondere locatie plaats: brouwerij Huyghe in Melle. Met maar liefst 70 aanwezige bestuursleden was de sfeer enthousiast. Het evenement bood de perfecte gelegenheid om inspiratie en kennis op te doen.

Tips voor de werking van de bedrijfsgilden

Na het welkomstwoord van provinciaal voorzitter Lut D'Hondt, deelde Laura Speeckaert waardevolle tips over hoe de bedrijfsgilden hun werking nog verder kunnen optimaliseren. Haar advies richtte zich op het versterken van de vorming en ze gaf ook toelichting bij een aantal organisatorische zaken.

Inspiratie voor acties in bedrijfsgilden

Wout Van den Bossche bracht de aanwezigen nieuwe inspiratie voor acties binnen hun bedrijfsgilden. Hij bracht het verslag over de ontvangst van het gemeentebestuur van Sint-Niklaas op een landbouwbedrijf. Patrick Mertens vertelde over het LEADER-project 'Van tronk tot snipper', dat werd uitgedacht door de bedrijfsgilde Geraardsbergen en dat tot een samenwerking leidde met de intercommunale en de stad. Tot slot deelde Philip Maenhout het ver-

haal van een tweeledige vorming over verkeersveiligheid in de bedrijfsgilde Sint-Laureins. De aanwezigheid en de samenwerking met de politie was daarbij zeer interessant.

Nieuwe communicatie Boerenbond

Tot slot van de avond gaf Koen Symons, directeur van Boerenbond, een inspirerende toelichting over de vernieuwde communicatieaanpak van de organisatie. Hij benadrukte het belang van snelle en digitale communicatie om de leden zo goed en zo snel mogelijk te informeren. Door gebruik te maken van moderne communicatiekanalen wil Boerenbond nauwer aansluiten bij de behoeften en verwachtingen van landbouwers vandaag. Daarbij zullen ook de voorkeuren van het lid bepalend zijn voor de informatie die hij of zij krijgt.

Conclusie

De startavond in Melle was een groot succes en bood de bestuursleden van de bedrijfsgilden veel waardevolle inzichten. Door te focussen op zowel sterke communicatie als innovatieve acties, kunnen we de bedrijfsgilden versterken als een essentiële pijler binnen Boerenbond. ■

Maarten Stuer, provinciaal secretaris
maarten.stuer@boerenbond.be

RUIMTELIJKE ORDENING De ruilverkaveling Schelde-Leie is opgezet als flankerende maatregel voor landbouwers die in de voorbije jaren honderden hectares landbouwgrond verloren door onder andere de aanleg van het Parkbos. In een regio waar stadsuitbreiding en bosontwikkeling steeds meer druk zetten op de landbouwgrond, was deze ruilverkaveling noodzakelijk.

Op 17 september 2025 werd eindelijk de eerste notariële akte ondertekend. Daarmee is een belangrijke stap gezet in een dossier dat jarenlang aansleepte. Vanaf 25 december nemen eigenaars en gebruikers hun nieuwe kavels in gebruik.

De oorspronkelijke 3.888 versnipperde percelen zijn herschikt tot 2.042 kavels, met een gemiddelde oppervlakte van 1,2 hectare. Dat betekent minder versnippering, betere ligging en meer efficiëntie voor landbouwbedrijven.

Vanaf oktober 2025 starten de eerste terreinwerken, waaronder perceelsopritten, uitwegen, afsluitingen en beplantingen. In 2026 volgen grotere dossiers met wegenwerken en fietspaden. De Vlaamse Landmaatschappij coördineert de uitvoering, in samenwerking met lokale besturen.

De komende jaren worden verschillende werken uitgevoerd, voortvloeiend uit de herverkaveling. Ze omvatten onder meer aanpassingen aan wegen, kavelwerken, nieuwe toegangen, fietspaden en beplantingen. Als landbouwsector blijven we de uitvoering nauw opvolgen, met oog voor de belangen van onze leden! ■

Loes Dewulf, regioconsulent
loes.dewulf@boerenbond.be

i Meer informatie via:
www.vlm.be/Schelde-Leie

125 jaar Landelijke Gilde Kortrijk

BEWEGING Landelijke Gilde Kortrijk vierde haar 125-jarig bestaan met een druk bijgewoonde academische zitting in de schuur van Hoeve Goed te Schelbrouck van de familie Vercruysse. Daarbij werd dankbaar teruggeblikt op het verleden, maar werd de blik ook volop naar de toekomst gericht. Voorzitter Ignace Vercruysse verwelkomde alle aanwezigen en blikte terug op 125 jaar Boerenbond/Landelijke Gilde in Kortrijk. Van de 84 hoeves die er ooit actief waren op het grondgebied voor de fusie van stad Kortrijk, werden na een oproep in de pers, heel wat schilderijen, pentekeningen, foto's en prentkaarten teruggevonden. Dit werd op een bijzonder creatieve manier tijdens een tentoonstelling voorgesteld. Mooi was ook de evolutie van de tractoren door de jaren heen, waar van heel wat merken verschillende exemplaren van de jaren 50 tot vandaag aanwezig waren.

Duurzaam intensief

Guy Vandepoel, lid Hoofdbestuur Boerenbond, had het in zijn gelegenheidstoespraak over de vele uitdagingen

gen waar de Vlaamse landbouwsector voor staat met onder andere de geopolitieke spanningen, milieu-eisen en de wijzigende klimaatomstandigheden. Tegelijkertijd beklemtoonde hij ook dat de sector op veel vlakken zoals innovatie en efficiëntie aan de top staat. Dit moet gekoesterd worden, want voldoende lokaal, betaalbaar voedsel van topkwaliteit zal in een veranderende wereldorde meer dan ooit van strategisch belang zijn. Het landbouwmodel van de toekomst zal er een zijn van duurzaam intensief; dat is de ingeslagen weg die we moeten verdergaan. Deze toekomstvisie werd ook duidelijk door de aanwezige exposanten van onder andere precisiebespuiting van landbouwpercelen, zaaïen-plantenwieden met gps-technologie en automatische groenteplantmachines. Guy benadrukte tot slot dat het allerbelangrijkste wat onze landbouwers nodig hebben voor het behoud van een dynamische en innoverende sector vertrouwen is en een stabiel ondernemingskader dat rechtszekerheid biedt. Daarom een oproep van hem tot ver-

trouwen in de boer in een stabiel kader waarin ieder landbouwer vanuit zijn sterktes kan doen wat hij het liefste doet: ondernemen en boeren!

Gemeentelijk en provinciaal

Dit viel alvast niet in dovemansoren bij de aanwezige beleidsmakers. Schepen van landbouw Hanne Vanhoenacker verzekerde dat er ook in de stad Kortrijk een toekomst voor de landbouw is en deed een oproep om samen met de lokale landbouwers in overleg te gaan. Er wordt ook een landbouwcoördinator in dienst genomen die een stedelijk landbouwbeleid verder uitrolt, de landbouw zichtbaar maakt en het draagvlak versterkt via communicatie en participatie.

Jean de Bethune, gedeputeerde Provincie West-Vlaanderen, had het over de rol van de provincie op vlak van landbouw, waarbij men ondernemen volop stimuleert en waar de beleidsacties gericht zijn op een verder duurzaam landbouwbeleid. Daarbij is in de kustprovincie ook een belangrijke rol voor onderzoekscentrum Inagro weggelegd.

Huldiging

Tot slot was er nog een huldiging van gewezen bestuursleden, leden die minstens 50 jaar lid zijn en een aantal huidige bestuursleden met meer dan 20 jaar engagement. De gehuldigden werden samen met de huidige bestuursleden, Guy Vandepoel (lid hoofdbestuur) en Marc Mus (consulent Landelijke Gilden) vereeuwigd op de foto.

Na de academische zitting volgde op deze zomerse avond een gezellige receptie op het binnenhof van de historische hoeve en werd (meermaals) geklonken op het 125-jarig jubileum. ■

Marc Mus, consulent Landelijke Gilden
marc.mus@landelijkegilden.be

Tijdens de viering van 125 jaar Landelijke Gilde Kortrijk werd het verleden geëerd en de toekomst omarmd. Beleidsmensen van verschillend makelij bogen zich over de uitdagingen in de sector, maar vierden terzelfdertijd een rijke geschiedenis.

Commerciële berichten

Quotas

Nerd te koop en te koop gevraagd:
T. 0475 555 834

1038

Serres

Olsthoorn greenhouse projects
serre-afbraak, serrebouw en onderhoud.
T. 0032 495 186 352
www.olsthoorn.eu,
info@olsthoorn.eu

1044

Te koop gevraagd

Te koop gevraagd:
gebruikte Lelyschudders, MF en Fendt trekkers, alles aanbieden.
T. 0471 203 040

1049

Rollend materiaal

Gezocht:
verreiker - kniklader minikraan, merk geen belang, mag werk aan zijn
T. 0495 277 174

1072

Tractoren

Gezocht:
Tractor klein - groot - smalspoor, merk gn belang, mag werk aan zijn
T. 0495 277 174

1073

Bloemen-planten

Te Koop: Blauwe bessen planten in pot - 8 jarige Duke - 820 stuks - 20L pot - prijs te bespreken - T. 0495 875 379

1074

Voertuigen

DRINGEND GEZOCHT:
oude vrachtwagens, tractoren, grondverzetmachines, electro groepen, bestel- en personenwagens, 4x4, bussen enz.
T. 0475 731 859 ook WE

1075

Varkens

Gezocht: **NER-Dv** T. 0492 031 894

1076

Zoekertje plaatsen?

Mail naar
info@mediaservice.be
of bel 016 28 63 36

DEWYSE
VARKENS & DEINSE FORZEUGEN
BIGGEN- EN VARKENSHANDEL

DANBRED
Your business. Our DNA.

BVBA Dewyse & Co.
Molenweg 6 • 8650 Klerken
0495-24 88 11 (Jo)
jo@varkensdewyse.be
www.varkensdewyse.be

NOTARIËLE AANKONDIGING?
mail naar info@mediaservice.be
of bel 016 28 63 33

Adverteer in dit vakblad met kwaliteitslabel en bereik uw juiste doelgroep.

- Dit label waarborgt:
- onafhankelijke redactie
  - objectieve informatie
  - duidelijk onderscheid reclame en redactie
  - vaste verschijningsdata
  - correcte, marktconforme tarieven
  - jaarlijkse CIM-controle

Met de waarborg van uitgeverfederaties UPP en VUKPP
Info: info@upp.be of info@vukkp.be

AERTSEN MAKELAARS
agrarisch vastgoed Noorderkempen

HOOGSTRATEN (Meer)

TE KOOP
Glastuinbouwbedrijf (tomaten), 3,7 ha in Meer (Hoogstraten) met 25.200 m² glas, WKK, loods en woning. Nabij E19 en Coöperatie Hoogstraten.
EPC 240 (label C) - Vg, Ag, Gmo, Cvkr, Gvw

HOOGSTRATEN (Meer)

TE KOOP
Glastuinbouwbedrijf (paprika), 1,8 ha in Meer (Hoogstraten) met 18.000 m² glas, klimaatsturing, PV, loods en woning. Nabij E19 en Coöperatie Hoogstraten.
EPC 268 (label C) - Vg, Ag, Gmo, Cvkr, Gvw

AERTSEN.BE INFO@AERTSENMAKELAARS.BE 03 270 76 25 BIV 512.609

VERKOOP HOEVES, NER EN GRONDEN LANDELIJK VASTGOED

- Danny De Pauw
0475-55 58 34
- Jo Mullie
0477-52 57 82

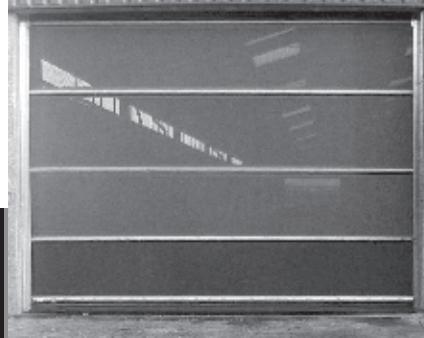
www.agrovastgoed.be

131844M97113

WINDZEILEN POORTEN STALGORDIJNEN

AVM STALINRICHTING
Louis Aernouts
info@avmstalinrichting.be
0477-55 69 51

AGRON
Farm Systems

- Led-verlichting TL/klok
- Windzeilen - oprolpoorten
- Ventilatoren
- Lichtnokken

Agron Farm Systems Hoogstraatsebaan 101 2960 Sint-Lenaarts
0472 29 84 09 www.agronfs.be info@agronfs.be

industriebouw

VANEENOO

RAKESTRAAT 25A • 8750 WINGENE
051 65 61 78 INFO@VANEENOO.BE
WWW.VANEENOO.BE

**BOSCH
BETON**

RUWVOER GOED BEWAREN = GELD BESPAREN

Goed ruwvoer is de basis voor alles.

Bel uw persoonlijke adviseur
Tel: +32 (0)470 855832

BUILDING A
SOLID FUTURE

BOSCHBETON.BE

MEER HANDEN MEER RESULTAAT

Onze uitzendkrachten steken
een handje toe!

Ontdek ons aanbod

WERKERS.BE

Vul je zoekertje online in

www.mediaservice.be/zoekertjes

Mediaservice
gericht adverteren

016.105.1306/22M100133

REDACTIE

Elisabeth Mertens (directeur),
Tessa De Prins (woordvoerder),
Sandra Michiels (hoofdredacteur),
Liesbet Corthout (adjunct-hoofdredacteur),
Jo Genez (redactiecoördinator),
Gerrit Budts, Ivan De Clercq, Tom Dewanckele en
Sanne Nuyts (journalist),
Hanne Geleyns (redactiesecretariaat).

VORMGEVING

Kris Thielemans en Frank Taillieu (grafisch redacteur)
Basiel Dehasselair, Hans Haegemans en Kim Lemin
(vormgeving).

REDACTIEADRES

Diestsevest 40, 3000 Leuven, boer&tuinder@boerenbond.be
T. 016 28 61 55

RECLAMEREGIE MEDIASERVICE

Philippe Persoons, Kathleen Peeters (verkoop),
Eleni Baert (productie en administratie),
Winnie Doms (administratie).

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Loes Lysens, Boerenbond vzw
Diestsevest 40, 3000 Leuven

DRUKKERIJ

Graphius Group, Oostakker

De oplage van Boer&Tuinder wordt gecontroleerd door CIM.
Gemiddelde oplage per nummer 14.419 ex.
Winnaar BTOB-Award 2019. Lid van WE MEDIA.

Voor het overnemen van artikelen uit Boer&Tuinder is
steeds schriftelijke toestemming van de redactie nodig.
Bronvermelding is altijd verplicht.

Boer&Tuinder niet ontvangen?

Bel 016 28 60 00 of mail naar
tijdschriften@boerenbond.be

Wil je adverteren in Boer&Tuinder?

Neem contact op met Mediaservice
016 28 63 33 of info@mediaservice.be
www.mediaservice.be

Zoek je andere info?

Recente marktberichten, de contactgegevens
van je consultant, het startuur van
een voordracht ... raadpleeg onze website:

www.boerenbond.be

Volg ons op Facebook,
www.facebook.com/boerenbond

Volg ons op Instagram,
@boerenbond.be

Sandra Michiels

hoofdredacteur Boer&Tuinder
sandra.michiels@boerenbond.be

**“Ondernemerschap vraagt moed.
Het gaat om het afwegen van kansen
en risico's en daarnaar handelen.”**

© TOM DEWANCKELE

Durven en doen

Mijn eerste Werktuigendagen... ik was toch wel onder de indruk. Tijdens het volgen van de demonstraties voelde ik vooral veel nieuwsgierigheid. Sommigen waren al overtuigd van de nieuwe technieken die werden voorgesteld, bij anderen voelde ik scepticisme: we doen het al jaren zo, dus waarom nu veranderen?

Of het nu ging over de nieuwste voedermengmachines, de wiedrobot of de directzaaimachines die nauwelijks de bodem beroeren, eens te meer werd me duidelijk hoe onze land- en tuinbouwers ondernemers zijn. Ze zoeken er inspiratie, en krijgen nieuwe technieken en machines voorgesteld. Maar wanneer waag je de sprong? Nu al investeren in nieuwe technieken, of nog even afwachten tot de regelgeving duidelijker is? Het zijn geen kleine beslissingen, ze hebben een grote impact op de bedrijfsvoering. Tijdens zo'n demo zie je meerdere machines aan het werk, elk met hun eigen voor- en nadelen. Ik vroeg aan de aanwezigen hoe je daaruit een keuze kan maken. Het antwoord? Ja... dat moet iedereen voor zichzelf kiezen. En daar raak je de kern van ondernemerschap: durven. In goede tijden kiezen om wat buffer op te slaan voor mindere tijden, of kiezen om te investeren. En dan... de juiste keuzes maken, beslissingen nemen en zo waarde creëren. ■

Eric Van Meervenne gaat na een carrière van 44 jaar met pensioen.

“Pluimvee was toen het vlees van de toekomst, en dat is het nu nog”

Na een carrière van 44 jaar als pluimveehouder en een decennialange aanwezigheid in de Boerenbondstructuren, gaat oud-ondervoorzitter van Boerenbond Eric Van Meervenne eind deze maand met pensioen. Eén van de bedrijfslocaties gaat tegen de grond en zal de nieuwe woonplaats worden van Eric en echtgenote Myriam. De huidige bedrijfswoning en stal komen in handen van een nieuwe eigenaar, die er in november al een eerste toom kippen zal opzetten. “Vorig jaar konden we voor deze locatie nog een nieuwe omgevingsvergunning bekomen. Zo kan de nieuwe uitbater hier met een gerust hart aan de slag. We zijn blij dat iemand dit bedrijf zal voortzetten, op de manier waarop wij ook werkten.”

Liesbet Corthout

© MARCO MERTENS

Eric is altijd een gedreven pluimveehouder geweest. Nochtans was dat niet het carrièrepad dat hij oorspronkelijk had uitgetekend. Met een diploma elektriciteit op zak, ging hij in de scheepvaartsector aan de slag. Toen hij na een zwaar ongeval meerdere maanden thuiszat, kreeg hij de smaak te pakken. “Mijn ouders hadden een klein gemengd landbouwbedrijf met varkens, koeien en leghennen. Zo’n klein bedrijfje zei mij niets; ik heb van in het begin sterk geloofd in specialisatie. Mijn echtgenote zag ook wel wat in pluimvee en dus gingen wij samen op zoek naar een leghennenbedrijf om te huren of te kopen. We zochten een bedrijf dat groot genoeg was om met twee van te kunnen leven en dat vonden we niet. In de braadkippen stootten we toen op het bedrijf in Merchtem met 130.000 kippen, toendertijd een groot bedrijf. We hebben het eerst gehuurd en daarna gekocht. Nadien hebben we gebouwd en konden we in totaal 200.000 kippen houden. Het werk hebben we met ons twee gedaan. De stap naar vast personeel hebben we nooit gezet. In de vleeskippen is het mogelijk zonder. Op drukke momenten kan je externe hulp inroepen.”

Een mooie toekomst

En nu is het dus tijd voor Eric's pensioen. “Ik word dit najaar 67. In principe hadden we op de locatie waar we wonen nog wel wat kunnen verderdoen, maar ik had hier en daar al wel eens laten vallen dat mijn pensioen eraan kwam. We hadden een geïnteresseerde koper, dus we zijn overgegaan tot de verkoop. Op de tweede locatie waren we al jarenlang bezig met de vergunning, maar dat lag allemaal heel moeilijk. Vandaag bouwen we daar onze toekomstige woning; het bedrijf wordt gesloopt. Nieuwbouwplannen voor die locatie lagen er al lang, maar het was een deels oranje bedrijf en de situ-

atie met de burens was ook niet optimaal. Daarom is het pluimveeverhaal daar ten einde. De woning wordt residentieel en de stal gaat volledig weg. Dat de twee bedrijven voor ons nu volledig wegvallen, is wel heel plots, maar ook niet volledig onverwacht. Onze kinderen hebben geen interesse in het bedrijf. Onze oudste zoon Michiel is zelf een succesvol ondernemer. Hij verkoopt eiwitrijke krekerepen onder de naam Kriket. Mochten onze kinderen interesse gehad hebben, hadden we hen natuurlijk gesteund. Maar het is goed dat ze hun eigen weg gaan. Wel fijn is dat we een overnemer gevonden hebben die verdergaat in de sector. De conjunctuur is goed. Ik geloof er sterk in dat het bedrijf ook bij de nieuwe eigenaar een mooie toekomst heeft.”

“Als je niet moderniseert, ga je achteruit.”

Ondervoorzitter

Binnen Boerenbond is Eric Van Meer-venne bekend als iemand die heel actief is in de structuren. “Ik ben al vrij jong in de belangenverdediging gestapt en heb zowat alle structuren doorlopen. De provinciale vakgroep Pluimvee, de sectorvakgroep, tien jaar in het Hoofdbestuur, waarvan de laatste vijf jaar als ondervoorzitter van Boerenbond. Ik vind het enorm belangrijk dat we voor onszelf opkomen. Toen ik als jonge gast begon met wat toen een groot bedrijf was, trok ik mij dat meteen aan. Het is een soort van verantwoordelijkheidsgevoel. Boerenbond is als belangenorganisatie enorm belangrijk op de route die leidt naar een beleidsbeslissing.” “Het hele verhaal van ons bedrijf, is een wij-verhaal. Mijn echtgenote en ik hebben ons bedrijf samen opgebouwd.

Alleen zou ik het niet hebben kunnen of willen doen. Zeker als je actief bent in de structuren, kan dat enkel als er iemand is die achter je staat. Met name in de periode dat ik ondervoorzitter was, heeft zij enorm veel werk gehad. Dat we nu een goed bedrijf kunnen verkopen, is net zozeer haar verdienste als die van mij.”

Een lang proces

Geen kippen meer, geen belangenbehartiging ... Het zal zeker een verandering zijn. Maar schrik voor het spreekwoordelijke zwarte gat heeft Eric niet. “Je gaat wel geleidelijk richting je pensioen. De laatste jaren zijn kameraden van onze leeftijd ook met pensioen gegaan. En dan begin je wel na te denken. We hebben ons bedrijf altijd up-to-date gehouden. Als je niet moderniseert, ga je achteruit en dan is je bedrijf niet meer interessant voor een eventuele overnemer. Sinds het voorjaar van dit jaar is onze nieuwe omgevingsvergunning binnen. De verkoop is dan in een stroomversnelling gekomen. En dan komt er nog wel wat bij kijken. Ons bedrijf is volledig in orde, en toch zijn er nog zo veel nieuwe attesten en keuringsbewijzen nodig. Dat kost tijd en geld. Wie zijn bedrijf wil overdragen, trekt er dus best veel tijd voor uit.”

Gezonde basisvoeding

Hoewel Eric binnenkort stopt als pluimveehouder, is zijn passie voor de sector zeker niet bekoeld. “Ik heb mijn beroep altijd graag uitgeoefend, ondanks alle uitdagingen met vergunningen en de publieke opinie die ons niet altijd gunstig gezind is. Ik ben er nog altijd trots op dat wij een goed en eerlijk product maken. Gezonde basisvoeding voor alledag. Toen we er 44 jaar geleden mee begonnen, werd gezegd dat pluimveevlees het vlees van de toekomst was. Dat is het vandaag nog altijd.” ■

Carine Cornu, melkvee- en varkenshoudster in Oudenburg

De nachtmerrie van elke landbouwer

Na een veel te droge zomer is de oogst veel vroeger begonnen dan normaal. Hier aan de kust hebben we tot nu toe veel te weinig regen gekregen. Dat betekent dan ook een oogst in ideale, droge omstandigheden. Gelukkig horen daar dan ook nagenoeg propere wegen bij. En geloof me, dat is voor de landbouwer een hele zorg en een groot werk minder.

Oogsten betekent ook heel veel tractoren en andere grote landbouwmachines op de baan. Toen onze kinderen nog heel veel kleiner waren, en ze naar het plaatselijke basisschooltje gingen, mochten ze vanaf het tweede leerjaar met de fiets gaan, mee met de grotere kinderen uit de buurt. Allereerst zorgden we voor een vrolijk wapperend oranje vlagje aan hun fiets, zodat ze beter zichtbaar waren op de kleine baantjes. En wij drukten hen dan ook nog op het hart om in de kant stil te staan wanneer een 'groot getrek' hen wilde passeren. Want we wilden hen zeker de fijne vrijheid geven om samen met de kinderen uit de buurt naar school

te kunnen fietsen, maar zoals elke ouder hebben wij ook schrik dat hen iets zou overkomen. Maar dat is niet alleen de schrik van elke ouder; het is ook de nachtmerrie van elke landbouwer of loonwerker dat ze een ongeluk meemaken met hun tractor of landbouwmachine. Alle campagnes daarrond zijn dan ook terecht. De gemeente Jabbeke heeft zo een prachtige campagne, waarbij ze borden heeft gezet om elk op zijn verantwoordelijkheid te wijzen. Want ja, ook bij een ongeluk zijn er gewoonlijk twee partijen betrokken. Enerzijds is het belangrijk om als bestuurder van een landbouwvoertuig zeker te zijn dat je alle dode hoeken gezien hebt. Maar anderzijds is het ook als andere weggebruiker belangrijk om te weten dat je wel eens in een dode hoek kan zitten, en dat de andere je dan niet heeft gezien. Modder op de weg is iets heel anders. Een aantal jaren geleden was het een zeer nat najaar, en dus werd er doorgaans in minder goede omstandigheden geoogst. Wij wonen hier een beetje op een driegemeentepunt, tussen Oudenburg, Jabbeke en De Haan. Dat jaar viel het op dat De Haan vaak kleine baantjes met nadarhekkens afzette om de boer en loonwerker veilig hun werk te laten doen. Vooral koning auto diende een ommetje te maken in plaats van via de sluiswegen een aantal drukke kruispunten te ontwijken. Het voelde vooral heel veilig aan. Natuurlijk moet ook dan de baan achteraf opgekuist te worden, en dan is het toch nog een tijdje hopen dat er niemand een slippertje maakt. Want ja, ik hoop dat ze nooit op het idee komen van trajectcontroles te doen op landbouwbaantjes, maar vaak is een onangepaste snelheid wel de oorzaak van het slippertje. En ook al zetten we borden met slipgevaar - die we gratis kunnen gebruiken van de stad Oudenburg - toch is dit nog geen garantie dat een aankomende auto, moto of fietser ook zijn snelheid aanpast.

Ook al is het waarschijnlijk allemaal een beetje laat, ik wens jullie veel geluk in het oogstseizoen. Een goede oogst, droog en wel in de put of in de hangaar, met niet al te veel breuk aan machines, en vooral ongevalvrij. Mocht je geluk kunnen oogsten, ik wenste je karren vol! ■

In Jabbeke loopt een bordencampagne waarbij ieder op zijn verantwoordelijkheid gewezen wordt.

© CARINE CORNU

POSETRON

UW ENERGIE, UW KRACHT

ZELFCONSUMPTIE OPTIMALISEREN

Benut uw zonnepanelen maximaal met een slimme batterijopslag

NETVERZWARING VERMIJDEN

Voorkom zware investeringen in aansluiting en infrastructuur

TOEKOMSTGERICHT INVESTEREN

Ontworpen voor groei en toekomstige regelgeving.

PIEKVERBRUIK BEHEERSEN

Verlaag uw capaciteitstarief en bespaar structureel op energiekosten

BEDRIJFSZEKERHEID WAARBORGEN

Continue stroomvoorziening, ook bij netstoringen

EFFICIËNT EN SCHAALBAAR

Het systeem groeit mee met uw bedrijf en behoeften

SALES@POSETRON.BE | WWW.POSETRON.BE | +32 (0)89 560 660

BEZOEK ONS OP

HAL 7 - STAND 7223

AGRIBEX 2025

Brussels Expo

03 > 07 DEC 2025

www.agribex.be

“Het geluid van boeren uit onze regio laten horen”

“Toekomstbestendig boeren? Dat is ook het vertalen van beleid en maatschappelijke ontwikkelingen naar de praktijk op het erf.” Daarom is Jens Bultinck naast melkveehouder in Lievegem ook districtsraadslid voor België bij FrieslandCampina. “Er wordt écht geluisterd naar wat er speelt in de regio, de lijntjes tussen melkveehouder en bestuurder zijn erg kort.”

“We zitten bijvoorbeeld samen aan tafel om mee te denken over hoe het Focus planet-programma beter kan aansluiten op de Belgische regelgeving. Zodat boeren hier optimaal beloond worden voor hun duurzaamheidsinspanningen. Boeren maken elkaar sterker. En FrieslandCampina is een échte boerencoöperatie.”

Dat doen we met elkaar

Word ook lid

Scan de QR en ontdek onze
8 zekerheden of ga naar
wordlid.frieslandcampina.nl

